

ANTISOMN

Valeria Dascăl

Valeria DASCĂL

ANTISOMN

MINIROMAN

Pontos
Chişinău • 2005

CZU 821.135.1(478)-31
D 20

Redactor: ***Manole Neagu***

Procesare computerizată: ***Gabriel Andronic***

Copertă: ***Iaroslav Oliinîk***

Imagini foto: ***Valeria Dascăl***

ISBN 9975-926-98-3

În memoria
părinților mei
Parascovia şi Dionis Florea

*

– Hei, cine ştie ruseşte, dar bine – nu două-trei cuvinte?! îşi iţea şoferul faţa sa obosită prin geamul camionului de un verde-hachi, ce staţionase lîngă un grup de oameni de la marginea oraşului.

Toţi aşteptau o maşină ori o căruţă de ocazie, dar drept răspuns la întrebarea şoferului nimeni nu se clinti din loc. Numai o fată cu cosiţe lungi, şerpuitoare făcu un pas hotărît înainte. Era cam de-o vîrstă cu tînărul de la volan şi acela, bucurîndu-se sincer de o condrumeaţă de-o seamă, îi zîmbi prietenos, îndemnînd-o:

– Hai, urcă mai repede!

Fata ezită o clipă, amintindu-şi povaţa Neneacăi, repetată acum în şoaptă de cineva din spatele ei:

– Păzeşte-te, dragă...

Se depănau primii ani tulburi de după război, iar fata, în scurta ei viaţă, adunase de acum multă frică în oase, însă voia să ajungă cît mai degrabă acasă.

– Nu-ţi fie frică, zise intuind poate că toate şoferul, îţi cer doar un lucru.

Fata şopti cu naivitate copilărească un „Ce?” şi roşi tot atunci pînă în vîrful urechilor.

Tînărul de la volan rîse tare şi nervos totodată, apoi spuse cu toată seriozitatea:

– Te iau pentru ca să-mi spui tot drumul poveşti.

– Ca într-„O mie şi una de nopţi”?! zîmbi fata, crezînd că şoferul glumeşte, dar acela răspunse obosit:

– Cam aşa e...

Apoi schiţînd, totuşi, o umbră de zîmbet adăogă:

– ... şi dacă nu reuşeşti să mă captivezi cu povestea...

Făcu o pauză, de parcă s-ar fi poticnit în cuvinte, apoi zise ca pentru sine:

– ... ne pierdem ambii cu zile...

Însă fata îl auzi şi o străfulgeră gîndul:

– Nu e cu toate acasă...

Hotărî tot atunci că nu va merge în compania acestui om ciudat nicăieri, deşi poate că nu e vina lui, o fi fost contuzionat în război ca şi „voenruc"-ul din şcoală...

– Nu! răspunse scurt fata chiar şi gîndului său care de undeva din adîncuri o îndupleca ...

– Nu cred în poveşti! zise fata mai tare şi se porni de-a lungul drumului singurică pe jos.

Maşina o depăşi, acoperind-o cu praf pe de-a-ntregul, însă ea nu se supără pe omul de la volan, precum nu ţinea obidă nici pe „voenruc"-ul* care îi puse un „udovletvoritelino"** la „Pregătirea militară". De vină erau numai schiurile – cam vechişoare şi mari, procurate de mătuşa Ana la piaţă în schimbul bluzei sale albe de învăţătoare. În artelul de pescari, unde lucra pe Malul de Gheaţă, nu mai avea nevoie de bluziţă, pe cînd fără de schiuri fata nu putea merge prin pădurea de iarnă spre şcoala, care se afla în cătunul vecin. În a lor erau numai patru clase primare, iar fata făcuse cinci pînă la deportare. Însă pe Malul de Gheaţă a repetat clasa a cincea, pentru că nu ştia limba rusă şi nici germana, care se studia ca limbă străină. I-a fost greu, dar mai dificil s-a dovedit a fi mersul cu schiurile. Cădea şi se lovea dureros pînă cînd cîine-cîineşte s-a învăţat să se deplaseze.

---

* instructor militar

** satisfăcător

– Măreşte viteza ! striga „voenruc”-ul cu minutarul în mînă, cînd ea rămînea în coada colegilor săi.

– Uşor de spus, se gîndea fata. Cei din partea locului mai întîi se învaţă să schieze, iar pe urmă să meargă, pe cînd la noi este invers – omul se propteşte cu picioarele de pămînt, căci de acolo îi vine puterea prin rădăcinile lungi...

Mergînd acum cu pas rapid şi uşor, fata îi mulţumi, totuşi, în gînd „voenruc”-ului pentru antrenamentele şi exerciţiile obositoare, care, zicea el, sînt necesare pentru viitorii ostaşi.

– O să vă ieie duşmanul cu mîinile goale! striga el adesea, plecîndu-şi capul în jos, de parcă cerîndu-şi iertare, dar nu de la copiii mustraţi peste măsură de tare, ci de la camarazii rămaşi pe cîmpul de luptă.

Fostul ostaş se întorsese la vatră cu o rană grea, care nu-i lăsase mulţi ani pe pămînt şi omul, conştient de aceasta, voia să-şi realizeze la maximum sarcina...

O maşină, venindu-i fetei în întîmpinare, stopă în dreptul ei pe partea opusă de drum.

– Hei! auzi fata prin norul de praf, care o acoperi iarăşi ca o făină murdară.

– M-am întors după tine! strigă omul din cabină şi fata îl recunoscu pe şoferul cel cu „poveşti”.

– Nu trebuia să te porneşti singură, îi şopti simţul de fată ori poate povaţa Neneacăi, dar „voenruc”-ul îi strigă tot atunci:

– Nu te teme! Tu poţi să te aperi!

Fata îşi luă inima-n dinţi şi zise aparent liniştită:

– Mulţumesc, dar merg bine şi pe jos.

– Nu de tine mi-e grijă, rosti cu oboseală şoferul. N-am dormit două zile, pentru că întîrzii la destinaţie cu o încărcătură strategică. Ajută-mă, dragă!

Fata şopti neînţelegătoare:

– Cu ce?

– Păi, te-am rugat, povesteşte-mi, dacă nu basme – tot ce doreşti, numai să nu adorm la volan, spuse aproape cu disperare şoferul şi fata, deşi erau, pare-se, ambii de-o seamă, se simţi mai matură, responsabilă pentru toate, chiar şi pentru viaţa omului, care are nevoie de dînsa acum.

Urcă în cabină. Şoferul se încleştă morţiş de volan şi-i porunci răguşit:

– Poţi incepe!

Fata se gîndi doar o clipă şi porni să-i povestească nu se ştie de ce despre „Armonistul" – aşa îl numea toată lumea din jur, căci îl născuse maică-sa „cu armonica-n mîini".

Şoferul zîmbi:

– Se mai întîmplă şi-aşa.

– Însă ca „Armonistul" nostru mai rar, insistă fata, adăugînd cu sfială: îi duceau dorul toate fetele mari.

– Şi tu printre dînsele?! preciză cu gelozie bărbătească şoferul, deşi era încă un băieţandru.

– Eu n-am auz muzical, răspunse fata în semiglumă şi băietanul rîse, zicînd:

– Să ştii că îmi placi, deşi nu pot concura cu cela zis „Armonistul".

– N-o să-l uit niciodată! spuse fata, ştergîndu-şi pe furiş lacrima.

Însă şoferul îi observase mişcarea şi întrebă cu asprime:

– A căzut în război?!

– Nu, răspunse fata, s-a întors cu armonica întreg-întreguţă, dar o purta legată ca o piatră de gît.

– De ce?! întrebă cu uimire şoferul.

– Pentru că a rămas fără ambele braţe, a suspinat fata, înghiţînd saliva amară din gît.

Nu mîncase toată ziua nimic, iar mirosul de peşte, care venea din caroseria cu „încărcătură strategică”, îi aminti de Aşteptarea Flămîndă de pe Malul de Gheaţă...

Mătuşa Ana şi Neneaca lucrau la sărat peşte în poloboace, iar fata rămînea în bordei toată ziulica şi numai seara tîrziu lua masa, străduindu-se să-şi amăgească foamea cu peştele pe care îl aducea pentru dînsa bătrîna, ascunzîndu-l printre fustele largi. Dacă furtul îi reuşea şi mătuşii, ceea ce se întîmpla rareori, fata se mai alegea cu un peşte, dar îl lăsa pentru a doua zi dimineaţa.

Însă curînd Neneaca a fost trecută la un alt lucru, pentru că-i îngheţau prea repede mîinile uscate de ani şi peştele-i luneca printre degete. A rămas cu hrănitul fetei numai mătuşa Ana – o femeie naltă şi dreaptă, cu adevărul pe faţă, dar mila pentru nepoată o făcu şi pe dînsa să mintă. Femeia lega peştele de o aţă care cu celălalt capăt era prinsă de brîu, potrivindu-se astfel, ca furtul să fie dosit din ambele părţi de picioare. La ieşire din uzină era „tipărită” cu mîinile aspre ale străjerilor numai din partea buzunarelor...

– Ţi-e foame?! o întrebă şoferul pe fată şi, fără să mai aştepte răspunsul, îi întinse o bucăţică de pîine neagră, dar proaspătă.

O lună – cît a mers cu trenul de la Malul de Gheaţă – fata a mîncat numai pesmeţi. Îi adunase vreme multă pentru fuga sa viitoare Neneaca, dar i-au revenit fetei de drum.

– Deci, se gîndea acum fata, bătrîna va amîna evadarea, şoptind la icoană în fiece seară:

– Nu mai pot, Doamne, de dor ...

Mai fugise o dată, ajungînd pînă acasă, dar a fost returnată pe malul de rîu, care şapte luni din tot anul e numai cu gheață.

– Unde ții calea ? o întrebă şoferul pe fată.

– Acasă, răspunse ea sugrumat, pentru că se simțea vinovată în fața bătrînei.

Nu trebuia să ieie pesmeții, dar fără dînşii n-ar fi făcut ea drumul de-o lună. Alții îşi vindeau şi izmenele pentru o bucățică de pîine...

– Mulțumesc, zise fata, înghițind ultima fărîmitură de pîine, care era tot atît de neagră ca şi cea de pe Malul de Gheață, dar mirosea altfel. Fata încercă să ghicească: „A vară ? A soare ? A cuiburi cu păsări ?!"

Şoferul îi întrerupse visarea frumoasă, aproape rugînd-o:

– Nu tăcea, fato!

Şi ea porni să-i povestească despre satul său drag, tupilat între dealuri ca o mireasă după hornul din casă.

Era în floare şi fata, comoară adevărată fiindu-i cosițele lungi, care îi ajungeau pînă mai jos de rochiță. Însă cîtă nevoie cu dînsele-n tren, fata temîndu-se foarte mult de tifos, care cosise vagoane întregi, cînd tot pe drumul acesta îi duceau spre Malul de Gheață.

– Nu, se gîndi fata. Vagoanele rămîneau să-i aducă pe alții în locul celor muriți de boli şi de foame...

Simți furnicături prin tot corpul şi scoase grăbit un pieptene mare, de os. I-l dăruise Țiganca – o femeie frumoasă, care lucra şi ea la sărat peşte în poloboace, iar pe ascuns trăgea cărțile. Spunea toată lumea din

jur că ţiganca, în previziunile sale, n-a greşit niciodată. Graţie faptului acesta a şi ajuns pe Malul de Gheaţă. Cică i-ar fi prorocit unui şef mare casă de stat cu gratii la geamuri pe viaţă.

Ei, dar în faţa fetei ea vedea totdeauna un drum lung înspre casă...

– Nu eşti prea vorbăreaţă, surîse şoferul.

– Seamăn cu tata, îi răspunse fata, pieptănîndu-şi vîrfurile cosiţelor, şi îşi aminti iar de Neneaca.

Era în ani mulţi încă pe timpul aflării sale acasă şi îşi tot ruga ginerele, tatăl fetei cu gîţe, să-i meşterească sicriul. Vorba e că bărbatul avea mîini de aur în lucrul cu lemnul şi, dacă făcea o căruţă, apoi nu mai scîrţia niciodată, iar dacă meşterea un poloboc – nu se întîmpla să curgă pe la vreo doagă.

– Dar sicrie n-am făcut şi n-o să fac vreodată, îi spuse el în cele din urmă bătrînei, dar ea s-a ţinut de dînsul pînă cînd meşterul i-a promis că o să fie pe cinste casa ei de pe urmă...

– Povesteşte-mi despre familia ta, auzi fata ruga omului de alături şi îi văzu pe ai casei, gătindu-se, poate, de masă.

– Nu încăpeam cu toţii la măsuţa rotundă de lîngă plită şi tata îl lua pe unul din noi pe genunchi, săltîndu-l în joacă pînă cînd mama umplea strachina mare.

Băietanul de la volan zise, înduioşindu-se:

– Şi eu am crescut într-o familie mare. Sînt mezinul, dar tu?

– Eu am un frate mai mare şi patru sorioare mai mici decît mine. Mezina era încă în faşă, cînd am plecat de acasă, spuse fata, adăugînd cu un oftat, iar acum e de şcoală.

– Şi unde ai umblat pînă acum, mătăluţă?! o întrebă şoferul uimit.

– Am fost pe ospeţe, i-a răspuns fata zîmbind printre lacrimi, dar el era cu ochii la drum şi nu observase nimic, nici nu intuise durerea ascunsă în aceste obişnuite cuvinte.

Povestea cu ospeţele, însă, fuse aşa...

Mătuşa Ana, soră cu mama fetei, lucra învăţătoare în satul vecin, fiind căsătorită cu un bărbat-pedagog ca şi dînsa, pe care copila cu gîţe îl asemăna cu un crai din poveste, pentru că purta numele Barbăroşie.

– E logic, zîmbea bărbatul deştept, deschizînd în faţa fetei o carte ori alta din biblioteca cea mare.

O altă comoară cei doi nu aveau, locuind în aceeaşi clădire cu şcoala. Deoarece se căsătorise recent şi încă nu erau la casa lor personală, barza poposise în alte familii. Însă mătuşa Ana, crescută într-o familie cu mulţi copii, se simţi singuratică la începutul vacanţei de vară, cînd în şcoală nu se mai auzeau vocile elevilor ei, şi invită o fiică de-a surorii sale în ospeţie. Fata fu însoţită la drum de Neneaca, tot ea şi mama mătuşii Ana.

– Ţi-a mers, zise şoferul, referindu-se la aflarea fetei „pe ospeţe".

Drept răspuns, ea nu scoase nici un cuvînt şi el continuă cu răceală în voce:

– Iar sora mea mai mare a fost mînată la lucru în Germania şi nu mai ştim despre dînsa nimic. Se pierduse şi urmele fetei, pentru că nu mult după ce au fost duşi departe de Patrie s-a început războiul şi legătura, chiar şi prin poştă, a devenit imposibilă. Scrisorile veneau numai de pe front şi fata, la fel ca toată lumea din jur, trăia cu Aşteptarea.

– Cînd se va termina războiul, îţi vor face dreptate, – o mîngîia mătuşa Ana cu o speranţă şi fata credea în aceasta, pentru că numele ei nu figura în listele cu exilaţii pe Malul de Gheaţă, de aceea nu primea nici acele 200 gr. de pîine din raţia alimentară zilnică a „nelucrătorului”.

Exista şi nu exista totodată.

Fata îşi pipăi în buzunar paşaportul. Îl arătase, parese, tuturor chiar în ziua cînd îl primise.

– Se poate să-l văd? o întreba mic şi mare, de parcă documentul ar fi o adevărată comoară.

Însă pentru cei de pe Malul cu Gheaţă paşaportul însemna mai mult decît o avere. Era Dreptul la Libertate...

– Cum te cheamă? o întrebă şoferul pe neaşteptate şi fata îşi dădu seama, că nu se prezentase unul altuia pînă acum, deşi făcuseră împreună o bună bucată de drum.

– Mama a vrut să mă numească frumos detot – Cleopatra, zise fata zîmbind.

– Făcuse patru clase de şcoală pe vremea ţarului Nicolai şi o impresionase, pesemne, regina cu nume străin Cleopatra. Însă preotul a zis că nu-l găseşte în cartea cu sfinţi şi mucenici, scriindu-mă...

Fata făcu o pauză, dar nu pentru a-l intriga pe tînărul de la volan, pur şi simplu îi displăcea numele propriu, în special cel deplin.

– Paşa, se prezentă ea în cele din urmă, iar şoferul rosti cu uimire:

– E un nume de băiat, nu de fată!

Fata zîmbi:

– Aşa ziceau şi cei din Siberia.

Tînărul apăsă pe frînă îndată şi o întrebă cu faţa crispată:

– Nu cumva eşti dintr-aceia ... duşmanii poporului?!

Fata îl privi încurcată, iar el o îmbrînci din maşină, strigînd ca nebunul:

– Cum de eu, prostul, nu m-am priceput! Vorbeşti atît de bine ruseşte şi eşti îmbrăcată prea cald pentru vară, drăguţo!

Continua să mai spună cu ciudă ceva, dar fata nu-l mai auzea, depărtîndu-se în grabă şi înghiţînd noduri amare. Însă nu plîngea, pentru că o învăţase bine „voenruc”-ul să nu-şi arate durerea pe faţă şi să nu-şi plece capul în faţa unui străin.

Maşina cu miros de peşte o depăşi, murdărind-o, dar fata îşi scutură cu atenţie haina, potrivindu-şi cosiţele ca două cărăruşe pe spate.

– Fiecare îşi are dreptatea sa, spunea nu o dată Neneaca.

– Şi nu-i vinovat băietanul de la volan, se gîndea fata, muşcîndu-şi buzele. Şi acei din Siberia ne aveau la început de duşmani, dar pe urmă le jeleau pe femeile deportate, care, lafel ca mătuşa Ana, lucrau la săratul de peşte fără mănuşi şi adesea desculţe.

– Tare o să vă mai doară oasele din cauza sării şi a apei ca gheaţa, ziceau în cunoştinţă de cauză rusoaicele-n vîrstă.

De altfel, băştinaşii n-o duceau cu mult mai uşor decît cei deportaţi.

Fata îşi aminti cum în prima sa toamnă pe Malul de Gheaţă se arvonise să le ajute băştinaşilor la strînsul cartofilor cu o condiţie destul de bună la plată: din zece – unul al ei. Însă mare îi fu dezamăgirea, cînd găsi in fiece cuib doi, cel mult trei cartofi cît oul de pichere.

A ieşit din iarnă cu greu, îngheţînd în bordei în

aşteptarea peştelui ascuns printre fuste, iar primăvara s-a tocmit la pus cartofi în cîmpia care toamna n-a dorit să rodească. Fiind crescută într-o familie de gospodari, fata era pricepută la lucru şi hotărî să îmbogăţească pămîntul, adăugînd în fiece cuib cîte o lopăţică de băligar, care era adunat în movile înalte pe lîngă case. Mai toate familiile ţineau cîte o vită, dar vacile dădeau lapte puţin – ca o străchinică, pe care gospodinele o puneau îndată la rece, apoi dezbăteau lichidul îngheţat şi îl puneau la păstrare în tindă, clădind „turtişoarele" în formă de piramidă, asemeni lampacilor în satele noastre.

Cînd era nevoie, laptele se dezgheţa.

Ei, dar în ceea ce priveşte îngrăşămintele organice fata fu preîntîmpinată mai în glumă mai în serios:

– O să mănînci tu toţi cartofii, dacă vor puţi a rahat!

În toamnă roada obţinută de fată părea o minune şi mirosea dulce cartoful fiert cu cojiţă ...

Acum, păşind înspre casă, fata îşi zise, dorind să rupă definitiv cu trecutul:

– N-o să mai mănînc niciodată cartofi preparaţi ca pe Malul de Gheaţă şi nici peşte sărat.

Nu ştia, biata, că băietanul de la volan o servise cu ultima bucăţică de pîine din raţia sa alimentară pentru ziua următoare, iar maică-sa va întîmpina-o cu o vorbă prea dură:

– Mai bine nu te întorceai, dragă, acasă, căci la noi în Moldova e foamete mare!

Soarele se cotilea obosit după deal şi fata iuţi pasul, deşi nu se temea de întuneric, dar nu voia să ajungă noaptea, ca hoţul, în sat şi să bată ca o streină la uşă...

– Deschideţi! îi sună din nou în urechi şi ea văzu,

în amintirea sa vie, cum îşi făcuse cruce Neneaca, iar mătuşa Ana se întrebă în şoaptă:

– De ce ?!

Învățătorul cu nume de crai Barbăroşie îşi puse o cravată neagră la gît şi făcu un pas hotărît spre bătaia din uşă.

Din noaptea aceea familia nu l-a mai văzut niciodată...

Boceau femeile toate, cînd venea în cătun poşta. Numai mătuşa Ana nu scoatea nici o lacrimă, tot repetînd într-o glumă amară, că nu poate să se piardă cu zile un crai ca al ei, învățător de profesie.

Fata, fiind încă prea mică pentru a conştientiza tragedia cea mare, găsea motivările sale pentru lipsa scrisorilor de la Barbăroşie: poate că nu are hîrtie, nici toc şi cerneală, cauza fiind bătălia. În şcoala din cătunul siberian nu numai elevii, dar şi învățătorii scriau pe marginile îngălbenite ale ziarelor vechi, străduindu-se să facă literele cît mai micuțe, iar drept cerneală le servea sucul pomuşoarelor de pădure.

Învăța bine fetița, amintindu-şi, cu părere de rău, nu o dată biblioteca cea mare din casa-şcoală a familiei Barbăroşie. Dar cîte lacrimi vărsase în prima iarnă a aflării sale pe Malul de Gheață, cînd n-a frecventat şcoala din cauza lipsei de schiuri şi a încălțămintei. Singura pereche de pîsle cu talpa cîrpită o rînduiau mătuşa Ana şi Neneaca, care se rugase să fie puse în schimburi diferite la lucru.

De odată fata auzi aievea sirena, care trezea în zorii zilei cătunul, grăbind toată lumea la muncă. Ba nu – era un claxon îndelung al maşinii. Fata coti ca şi drumul, văzînd nu departe staționînd un camion cu încărcătu-

ră. Se îndreptă în fugă spre el, căci şoferul continua să claxoneze strident. Mare îi fu uimirea, cînd recunoscu maşina cu miros de peşte. Se poticni ca în piedică şi se opri cam pierdută, căci cu băietanul de la volan, pare-se, nu avea comun decît drumul, dar şi acela îl străbate fiecare în parte, cum poate.

Uşa cabinei se deschise c-un scîrţ şi fata văzu lunecînd spre pămînt corpul plăpînd al şoferului. Se repezi să-l susţină, să nu se lovească la cap, cum făcea de rînd cu alţi băieţi şi fetiţe, cînd se întîmpla să leşine „voenruc"-ul.

Acela purta o tichie metalică-n creştet, care îi proteja creierul rămas gol-goluţ, fără os, de pe urma rănirii în bătălie. O lovitură cît de mică putea fi fatală...

Fata îl trase pe şofer pînă în iarba căruntă de la marginea drumului. Băiatul era ca şi mai înainte cu ochii închişi, iar faţa părea surie ca praful. Fata îşi duse urechea la pieptul lui slab, dar auzi bătînd mai tare inima proprie. Ba nu – răcnea "voenruc"-ul:

– Nu pierde timpul!

Fata puse palmele sale pe coşul pieptului băietanului şi apăsă cu putere, apoi îşi lipi buzele de gura lui. Era ceva asemănător c-un sărut şi fata roşi pînă în vîrful urechilor, căci i se întîmpla prima oară.

„Voenruc"-ul îi aruncă o sudalmă.

Fata şopti:

– Mă scuzaţi ... şi continuă să facă respiraţia artificială aşa cum a învăţat-o „voenruc"-ul.

Peste o secundă, un minut ori poate o oră, cînd băietanul îşi reveni şi era mult mai bine, fata îi zise:

– Să mergem încetişor mai departe.

Hotărîse de acum pentru sine – chiar dacă şoferul

nu va voi, ea va insista să-l însoțească la drum. N-are dreptul, nu poate să-l lase singur în starea aceasta, iar cînd vor ajunge în satul ei,care de acum nu-i departe, ea îl va convinge să rămînă peste noapte, să se odihnească pînă în zori. Încărcătura strategică, adică peştele din maşină, dacă e bine sărat, n-o să se strice.

În caz de ceva – tatăl ei poate să coboare poloboacele-n beci, care e atît de mare, încît încape şi camionul de-a-ntregul.

Băietanul tăcea. Poate că nu se simțea încă bine ori nu mai voia să audă nimic, dar fata găsi de cuviință să-i comunice, punînd ultimul punct în discuție:

– Am fost grațiată.

Şoferul nu reacționă şi ea se gîndi că o urăşte, probabil, fiind nevoit s-o suporte alături. Lacrimi amare îi umplură ochii pe dată şi fata îşi întoarse capul spre geamul din dreapta, să nu i le vadă băietanul cumva, dar le zărise, deşi era foarte departe, „voenruc”-ul. Îi strigă, rămînînd pentru totdeauna în urmă:

– Trebuie să fii tare, fetițo!

În față se vedeau de acum luminițete satului şi fata îşi zise:

– Nu voi mai pleca nicăieri de aici!

– Numai că nu trebuia să mă minți cu „ospețelea”, – zise pe neaşteptate şoferul şi ea se uimi, căci, de fapt, se gîndeau la acelaşi moment din viața ei scurtă, însă el nu ştia de noaptea cu bătăia în uşă...

I-au scos din casă pe toți şi în zadar stăruia să explice mătuşa Ana şi învățătorul cu nume de crai Barbăroşie, că fata şi bătrîna sînt doar pe ospețe.

– Ne-au dus pe Malul de Gheață, unde numai în vară vine de pe Pămintul Mare vaporul, iar lumea

se-adună să-l vadă şi să plîngă... – fata se înneca în lacrimi şi ea, dar continua să-i povestească băietanului de la volan despre viața sa dură, care se asemăna cu a multora...

– Se fac şi greşeli, zise şoferul, cînd ea tăcu de-odată, deşi mai avea încă multe de spus, dar intraseră-n sat şi fata se uită curioasă la case: parcă-s aceleaşi, şi altfel un pic...

– Totuşi cum de-ai scăpat?! dori să afle băiatul. Şi de ce nu-i cu tine bătrîna, doar şi ea-i fără vină?!

– Neneaca a rămas vinovată de fugă, spuse cu emoție fata, iar pe mine m-a ajutat „Armonistul”, care a scris despre soarta mea la toate instanțele.

Şoferul stopă pe neaşteptate maşina.

– Iar mă dai jos ?! întrebă c-un surîs uşor fata.

– Nu, îi răspunse băietanul, dar ceva nu se leagă. Ai spus, pare-mi-se, că „Armonistul” s-a întors din război fără brațe ...

– Se învățase să scrie ținînd creionul cu dinții, zise fata, muşcîndu-şi buzele.

– Uite acesta e Om, cum s-ar zice, cu literă mare! rosti cu încîntare şoferul. Păcat că-i departe, aş fi fericit să-l cunosc!

– E foarte departe, spuse încet detot fata şi îşi ridică privirea în sus, unde o singură Steauă lucea de-asupra Pămintului Mare...

Băietanul îşi smulse boneta ostăşească din cap şi zise numai pentru dînsa, dar tare:

– Îmi cer iertare...

Fata, rămînînd cu ochii la ceruri, rosti tulburată:

– Nu înțeleg numai una: pentru ce am fost grațiată?! Doar greşeala-i a altora...

Pe ulița satului venea înspre dînşii un bărbat, ducînd o căldare cu apă.

Fata surîse:

– Îmi iese cu plinul.

Apoi de-odată şopti uluită:

– E tata! şi se porni ca o beată spre omul din față.

Băiatul văzu cum cei doi se-ntîlniră şi, pare-se, fata spuse ceva, iar bărbatul răspunse, dar se despărțiră ca streinii indată, mergînd în sensuri opuse.

Şoferul alergă din urma fetei cu gîțe şi, ajungînd-o, îi şopti cu emoție:

– L-ai confundat cu altul, aşa-i?!

– Nu, n-am greşit, e tata, precis! zise fata absolut liniştit. L-am cunoscut şi după voce, cînd mi-a răspuns la „Bună seara”.

– Atunci de ce a mers ca streinul în drumul său mai departe?! o întrebă cu uimire şoferul.

– Păi, nu m-a recunoscut, i-a explicat fata simplu şi dur. Şapte ani în urmă eram încă micuță.

Băietanul se aşeză pe marginea drumului şi, plecîndu-şi capul în jos, îl cuprinse cu mîinile. Fetei îi păru că el plînge şi ea îl mîngîie ca o mamă pe creştetul tuns.

De asupra lor o singură steluță lucea luminîndu-i, celelalte încă nu se trezise din somn.

* *

Bărbatul nu dormea. Nu-l prindea somnul, însă rămînea să vegheze cu ochii închişi, pentru ca soţia să nu-i observe neliniştea trează. A obosit, sărmana, ca de obicei într-o zi lungă la ţară şi el o aude respirînd adînc, uşurat, dar femeia încă nu doarme. Ştie el: înainte de a deveni o captivă a somnului, ea tresare de-odată, apoi scoate un sunet asemănător cu un „I" scurt, de parcă cineva a strigat-o pe neaşteptate ori a surprizat-o...

– Ce-i, Păşuţă?! a întrebat-o Bărbatul, cînd ea pentru prima oară adormi tresărind lîngă dînsul.

– Poate c-am speriat-o?! se gîndi tulburat, dar ea, revenindu-şi din somnul care doar încercase s-o fure, zise cu un surîs:

– Aşa obişnuiesc, nu acorda vreo atenţie.

– Totuşi, trebuie să fie o cauză, îşi zise Bărbatul în gînd, iar adormind, văzu iarăşi războiul...

Se tîrau pe o cîmpie cu ceaţă, să nu-i observe duşmanul şi erau de acum foarte aproape de linia lui, cînd de-odată – un glonte: singuratic, aiurea, de parcă cineva se jucase ori din neatenţie apăsase pe trăgaci, însă ostaşul de lîngă dînsul zvîcni cu tot corpul şi scoase un „I" înfundat...

Bărbatul se trezi în sudoare, apoi se linişti singur:

– Era încă mică şi mi-a povestit că în timpul războiului s-a aflat în Siberia.

N-avea de unde să ştie cum vine un glonte din faţă.

Totuşi Femeia Frumoasă– aşa o numiseră ochii lui mari – a văzut multe în viaţă şi a suferit, poate că nu mai puţin decît dînsul. Nu întîmplător, tatăl ei, un ţăran totdeauna tăcut, i-a spus chiar la prima discuţie:

– Ia seama, băiete, că ea nu-i de joacă...

– Doriţi să ascultaţi muzică? Îl întreba Femeia Frumoasă de fiece dată, cînd fiica ei îl aducea pînă în prag.

Ciudată copilă, de cum o văzuse, îşi zise că seamănă cu fetiţa din Abecedar, de pe prima lui pagină, deşi nu era încă elevă, să fi avut vreo cinci anişori, dar îl privea foarte serioasă cu ochii săi ca marea de-albaştri. Pare-se, la înfăţişare n-avea cu maică-sa prea mult în comun: ea fiind blondă, iar Femeia Frumoasă brunetă, însă ambele purtau părul împletit în două cosiţe, care coborau pînă aproape de călcîiele lor. Înainte de somn Femeia Frumoasă îşi pieptăna părul, aranjîndu-l alături de dînsa în pat şi el cădea moale, în valuri ca noaptea...

– Nu i-i frig?! întreba Bărbatul, adunîndu-l cu ambele braţe de jos, iar Femeia Frumoasă rîdea pe-nfundate, pentru ca să nu audă copiii.

Însă aceasta era de acum în viaţa lor de familie. În serile cînd venea în ospeţie tras de mîini de Fetiţa din Abecedar, Bărbatul îşi ocupa locul lîngă aparatul de radio şi Femeia Frumoasă preciza serioasă:

– Ce fel de muzică preferaţi: clasică ori populară?

– La preferinţa Dumneavoastră, răspundea el întotdeauna la fel şi ea zîmbea, propunîndu-i spre audiere ceva foarte asemănător cu vuietul jalnic al vîntului ori cu monotonia ploilor lungi. Spera, poate, astfel, să se plictisească mai degrabă Bărbatul şi să plece acasă. Lui, însă, îi era bine cu dînsele. Urmărea pe furiş, cum Femeia

Frumoasă controlează caietele elevilor săi ori brodează, iar Fetița din Abecedar se joacă, găsindu-şi totdeauna un locuşor în spațiul dintre dînsul şi maică-sa.

– Nu pleca, îl ruga micuța de fiece dată, cînd el, scuzîndu-se de şedere prea lungă, se pornea spre uşă.

Bărbatul locuia în aceeaşi casă cu dînsele şi alte familii de învățători, numai că la etajul al doilea. Avea două odăi, dar numai pe una o mobilase cu ceea ce s-a găsit în depozitul şcolii: un pat pentru un om, o măsuță cu scaune, o etajeră şi un dulap.

– Mai mult nici nu-mi trebuie, îşi zise, cînd se aranjase în apartamentul acesta cu traiul, dar mai tîrziu, întorcîndu-se din casa Femeii Frumoase şi a Fetiței din Abecedar, se simțea ca într-un pustiu, unde-i lipseşte numai muzica ceea foarte asemănătoare cu vîntul ori ploaia...

Îl trezea iarăşi la viață ciocănitul abia perceptibil în uşă. Alerga să deschidă, ştiind cine-i oaspele – Fetița din Abecedar.

– Dar în odaia cealaltă cine s-ascunde?! l-a întrebat ea, cînd a venit prima oară să-l vadă.

Probabil, era, ca toate femeile, fricoasă un pic ori ca un copil curioasă.

Bărbatul i-a deschis uşa în față. În odaia unde la Femeia Frumoasă era Casa Mare, Bărbatul avea numai struguri, pe care îi prinsese de două sfori sub tavan. Fetița din Abecedar, văzînd bobițele de-asupra capului său, zise cu încîntare:

– Aici locuieşte Toamna!

Bărbatul i-a întins un strugure mare, dar Fetița din Abecedar a ciupit numai ca o păsărică, zicînd grijulie:

– Să-i duc şi mămicăi.

Bărbatul i-a dat încă un strugure şi ea a zbughit-o bucuroasă spre casă.

Femeia Frumoasă, întîlnindu-l ceva mai tîrziu la intrarea în şcoală, i-a spus zîmbitoare:

– Vă mulțumesc pentru poame, sînt o raritate pe timp de iarnă, dar să ştiți că nu le duc dorul...

Roşi pînă în vîrful urechilor, adăugînd mai apoi:

– În general, n-avem nevoie de nimic şi de nimeni!

Bărbatul şopti un simplu:

– Eu ştiu ...

... şi nu mai veni să asculte muzica nisipurilor în casa Femeii Frumoase, nici nu răspundea la bătăile în uşă ale Fetiței din Abecedar, repetîndu-şi întruna:

– N-am nici un drept ! Voi trăi de unul singur pînă la moarte, aşa îmi e scris. Prima lui Dragoste tot Parascovia se numea. Însă aceasta fusese demult, în vremea ferice de pînă la război. Cînd l-au arestat, i-au confiscat chiar şi fotografia, unde erau împreună – cap la cap,ca doi hulubaşi.

Apropo, i-a spus cineva mai tîrziu că e cu nenoroc să faci un portret cu iubita pînă la cununie...

Bărbatul închise ochii, pentru ca să mai vadă o dată imaginea vechii iubiri, dar chipul fetei din amintirile lui se preschimbă cu cel al Femeii Frumoase...

– Stranie coincidență, se gîndea el în odaia ascetică, numai cu Toamna alături.

– E un semn al destinului, conchise ceva mai tîrziu, cînd pe neaşteptate l-a primit în viața sa Femeia Frumoasă, care avea o fetiță, foarte asemănătoare cu cea de pe prima pagină a manualului bun.

Pe urmă Femeia Frumoasă a mai născut o copilă, iar Bărbatul a clădit o casă mare a lor împreună...

– Pentru Fetele mele, aşa obişnuia să-şi numească nevasta şi fiicele, simţindu-se lîngă dînsele mai tînăr şi el, cu mulţi ani fericiţi inainte.

– Fără de capăt mi-e viaţa, îi explicase el într-o glumă Fetiţei din Abecedar, care, studiindu-i atent paşaportul, citi cu uimire primele rînduri.

În fişa de identitate din anii acei mai întîi se nota termenul de valabilitate al documentului, iar mai apoi numele posesorului. Fetiţa din Abecedar interpretase aceste două inscripţii în ansamblu, ceea ce în cazul Bărbatului suna chiar şi nostim, căci în faţa numelui se menţiona – „Fără de termen”.

Omul nu-şi numără anii, cînd e cu noroc, dar în noaptea fără de somn Bărbatul se gîndea cu tristeţe că a făcut o greşeală, uitînd de povara trecutului său. El, însă, a fost cu dînsul mereu şi astăzi a hotărît să-i amintească de toate...

Plicul i-l întinse fără nici un cuvînt secretara şcolii. Nu-i plăcea femeia aceasta, deşi nu-i făcuse vre-un rău, dar aflase de la lumea din sat, că bărbatul ei a participat la organizarea deportărilor în Siberia. Acum mîna rece a secretarei îi înmînase şi lui o Chemare. Trebuia să se prezinte a doua zi dimineaţa pe adresa bine cunoscută de dînsul. Mai mult nici un cuvînt.

Bărbatul rămase pe gînduri, chinuindu-l întîi şi întîi întrebarea:

– De ce a venit scrisoarea la şcoală? De ce nu acasă ca toate celelalte răvaşe?

Poate deaceea că numele-i de pe plic era precedat de cuvîntul „Învăţătorului”?...

Bărbatul zîmbi cu amar. În lagăr, de asemenea, îl numeau „Învăţătorul”, dar nu era o poreclă. Lumea

ştia că are studii unversitare şi a lucrat o vreme la şcoală. Însă în legătură cu numele a fost şi o întîmplare...

– Vino cu noi! îl chemară un grup de deţinuţi cu nişte cărţi de joc slinoase în mîini.

– Nu-mi place jocul acesta, răspunse el, observînd dintr-o parte cum unii jucători pierduseră totul: încălţămintea, haina, ultima bucată de pîine, chiar şi un muc de ţigară, dar, în special, îi displăcu înjosirea – cel care nu mai avea cu ce se răsplăti, se prefăcea în rob, animal, cîrpă de şters piciorul învingătorului său.

– Aş prefera o carte adevărată în mîini, spuse cu sinceritate, dar nu avea cui, căci jucătorii în unanimitate au rîs.

– De altfel, şi vouă v-ar fi cu folos, a continuat el fără nici o răutate, dar unul îndată a replicat:

– S-a găsit şi „Învăţător" pentru noi!

Toţi iarăşi au rîs, iar cel care nu mai avea nimic de pierdut a strigat de-odată:

– Pun viaţa „Învăţătorului" la bătaie acum!...

Bărbatul simţi o mînă pe umărul său. Era directorul şcolii, pe care învăţătorii îl numeau pe după spate „Tanchistul". Fusese tanchist cu adevăratelea în războiul care a rămas în trecut şi vorbea tare, cu fraze scurte-comande, neacceptînd vreun „dacă" ori „poate"...

Bărbatul îi întinse scrisoarea. El o citi fără nici o schimbare la faţă, apoi zise cu vocea-i de fier:

– Pot să-ţi dau o caracteristică bună.

– Nu se cere, răspunse Bărbatul, adăugînd cu tristeţe, să-mi găsiţi un schimb pentru mîine şi...

Voi să zică:

– ... şi pentru mai departe...

Însă „Tanchistul" îl întrerupse:

– Să mă suni la nevoie.

Bărbatul îi spuse:

– Vă mulţumesc pentru toate, şi se porni spre ieşirea din şcoală.

– Te aşteptăm la "bază"! îi strigă din urmă „Tanchistul" şi Bărbatul îi mulţumi încă o dată în gînd, pentru că era Omul care într-însul credea...

– Te iau! îi zise „Tanchistul" în coridorul secţiei raionale de învăţămînt, unde pentru prima oară din întîmplare s-au întîlnit.

Bărbatul aştepta repartizarea, de altfel fiindu-i indiferent în care şcoală sătească va fi trimis, căci toate îi erau necunoscute. În general, se afla pentru prima oară în părţile acestea , unde n-avea pe nimeni şi, cum s-ar zice, nimic n-a pierdut, dar în oraşul mare, unde a lucrat pînă la judecată, cît şi în alte localităţi de talia lui, n-avea dreptul să staţioneze, fiind limitat în drepturi pentru încă cinci ani.

– Pedagogi cu Universitatea din Leningrad în echipajul meu încă nu am avut, se bucură „Tanchistul"– director al unei şcoli obişnuite săteşti, care avea ambiţia să învingă şi pe cîmpul de muncă întocmai ca în război.

Bărbatul zîmbi, menţionînd, pentru sine, că facultatea prestigioasă i-a făcut o favoare, iar odată – cît nu-i de straniu – i-a salvat viaţa...

– Nu te-au rupt cîinii, a precizat şeful lagărului, cînd „Învăţătorul" a fost adus în faţa lui.

Era chiar îndată după încercarea nereuşită de a evada.

– Nu ţi-ai pus întrebarea de ce cîinii nu te-au atins? l-a întrebat şeful în bătaie de joc.

Ştiau toţi deţinuţii – îl sfîşie fiarele pe omul cel prins.

– Păi, să ştii că mi-am făcut şi eu studiile la Universitatea din Leningrad, deaceea am hotărît să-ţi fac o favoare, ca unui fost coleg, zise cu zîmbet şeful-călău. Însă, continuă zîmbind şi mai tare, pentru fugă sînt dator să adaug încă cinci anişori la cei zece ai tăi...

Bărbatul înghiţi un nod mare din gît şi îl întrebă pe „Tanchistul"-director:

– Aţi studiat dosarul meu detaliat?!

– M-au atenţionat, dădu din mînă „Tanchistul", dar eu ştiu ce înseamnă batalionul disciplinar. Ne-a salvat nu o dată pe linia-ntîi...

– Mi-a mers şi de data aceasta cu comandantul, remarcă pentru sine Bărbatul tăcut, dar tot atunci auzi întrebarea:

– Pentru ce, totuşi, ai fost judecat?

Bărbatul numi articolul pe care n-avea să-l uite pînă la moarte, nici pentr-un moment.

– Eu te-am întrebat omeneşte, nu ca la proces, dădu iarăşi din mînă fostul tanchist, iar în prezent pedagog, nu numai de profesie, după vocaţia sa şi Bărbatul înţelese aceasta, simţindu-se pe dată în pielea elevului care a învăţat lecţia, o ştie – precis, dar n-o poate expune, i se opresc toate cuvintele-n gît.

Se întîmplă asemenea cazuri în practica pedagogică şi nu fiecare profesor poate găsi o soluţionare corectă...

– Lăsăm! tăie ca în armată "Tanchistul"-director şi n-a mai revenit la întrebarea sa niciodată, şi nici Bărbatul nu s-a simţit cu restanţă, voind să trăiască o viaţă nouă, ca la început...

Însă uite că l-a ajuns din urmă trecutul şi îl rupe deacasă, de la tot ce i-i drag. Bărbatul nu se simţea vino-

vat, a plătit pentru toate, dar se temea – nu pentru viaţa sa proprie, care şi în cărţi îi fusese jucată cîndva, se îngrijora pentru soţie şi copilaşi. Reiese că n-a fost temeinic şi a minţit, promiţindu-le un viitor de poveste...

Bărbatul îşi strînse pleoapele din răsputeri, pentru ca să nu aibă trecere lacrima lui, şi văzu cercuri roşii, contopindu-se în flamura unui drapel. Ba nu – e paltonaşul Fetiţei din Abecedar, care prin culoarea sa irită curcanii şi ei o înconjoară, zgîrîind pămîntul cu aripile lor, iar pielea de pe gît li se înroşeşte mai tare, ciocurile se deschid...

I-au displăcut totdeauna sunetele pe care le scot din gîtlejul lor mare curcanii, iar pentru Fetiţa din Abecedar ele sînt foarte sperietoare. Uite, cum îşi acoperă faţa cu ambele mîini...

– Tata o să te apere! îi strigă el în fugă venind şi ea îi sare în braţe.

– Eu nu mă tem de nimeni şi de nimic! o încredinţează Bărbatul, care de acum nu e singur, e Tată...

Ochii lui se deschid şi el se ridică din pat, dar foarte încet, pentru ca să nu-şi trezească soţia. Doarme, deşi Bărbatul nu i-a simţit tresărirea şi nici nu i-a auzit acel „I” cu uimire.

– Cu timpul o să dispară, îl încredinţase un medic-prieten, căruia îi mărturisise cu îngrijorare despre acest tic al soţiei.

– Însă depinde... adăugă, totuşi, medicul şi Bărbatul îşi zise că nu ştie multe încă medicina.

– O fi speriat-o „Frumosul”, scăpă o vorbă Socrul – Bătrînul şi Bărbatul intui că îl are în vedere pe primul soţ al Femeii Frumoase, tot el şi tatăl natural al Fetiţei din Abecedar.

Deşi nu ştia despre dînsul aproape nimic, nu venea cu întrebări niciodată, pentru că îi spusese cu durere Femeia Frumoasă:

– Nu el e de vină, războiul – hainul ...

Înflorise caişii în livada lor mică şi Bărbatul, ieşit în pridvor, voi să le simtă pînă în adîncul ființei mirosul. Îi plăceau miresmele dulci ale florilor fine şi se bucura din tot sufletul că le are alături.

– Scurtă li-i viața, constată țărăneşte Socrul – Bătrînul, cînd Bărbatul veni bucuros cu puieții. Mai de nădejde sînt merii.

El însuşi avea doi meri mari şi rotați în fața casei, care îi plăceau foarte mult Femeii Frumoase, căci erau parte din viața ei...

– Nu, zise Femeia Frumoasă, merii las să rămînă numai lîngă casa cea părintească. Cuibul meu propriu va fi printre flori de caişi.

Bărbatul simți ca o palmă pe față înghețul. Înflorise prea devreme caişii, dar nu era el omul care să lase mîinile în jos.

– Viața-i o luptă! spunea în clipele cele mai grele şi nu se întîmpla să nu iasă învingător.

– Ia să-ți ajut, auzi Bărbatul vocea Femeii Frumoase,care apăru lîngă dînsul ca întotdeauna la timp.

Totuşi îi zise cu multă părere de rău:

– Te-am trezit, scuză-mă şi du-te înapoi la calduț, că mă isprăvesc eu şi singur.

– N-am dormit, îi răspunse Femeia Frumoasă şi Bărbatul îşi dădu seama pe dată că ea ştie despre scrisoare, deşi el a rugat-o pe secretară să nu-i spună nimic...

– De ce?! se gîndea Femeia Frumoasă, doar s-au înțeles să fie la toate alături, dar uite că el de unul singur

se chinuie-n gînduri şi s-a apucat să aprindă focuri în noapte, pentru ca să nu pătimească floarea de pom...

– Gata, nu mai îngheaţă, spuse Bărbatul cu ochii împăienjeniţi din cauza fumului, care învălurase caişii, ori poate că durerea din suflet răzbise prin aceste lacrimi nevrute.

Femeia Frumoasă nu-şi dădu seama atunci, iar cînd revenirā împreună în casă, Bărbatul o rugă ca întotdeauna înainte de plecarea la şcoală:

– Pune un ceai...

... şi Femeii Frumoase îi păru pe o clipă că totu-i ca ieri, ca alaltăieri, ca în multe zile şi ani fericiţi cît au fost împreună în cuibul cu floare. Acuşi se vor trezi şi copiii, vor lua în grabă dejunul şi vor ieşi cu toţii din casă...

– Tu ştii... porni de odată Bărbatul şi Femeia Frumoasă văzu iarăşi scrisoarea cu numele lui.

I-o arătase „Tanchistul”, nu secretara, şi ea îşi amintise imediat cum a fost la rîndu-i chemată, drept că nu în capitală, ci la raion...

– Vrei să-ţi legi viaţa cu Dînsul?! a întrebat-o umbra surie de om şi ea s-a uimit:

– E o chestiune privată, ce vă priveşte pe voi?!

– Într-adevăr, încuviinţă acea umbră surie de om, apoi se ridică de la masă, se apropie de geamul închis şi îl deschise zicînd:

– Am vrut doar să te preîntîmpin...

– Eu toate le ştiu, îl întrerupse Femeia Frumoasă.

În ochi îi stătea fiiculiţa,care, de cum văzuse Bărbatul, îl numi ca în visul său – „Tată”.

– E un om de o soartă aparte, continuă, totuşi, umbra din geam şi Femeia Frumoasă nu-şi crezu urechilor, cînd la despărţire vocea ruginită rosti:

– În general, poţi avea încredere-ntr-însul...

– Trebuie să plec, şopti Bărbatul, continuînd să ţină ceaşca cu ceai.

Era numai a lui – ca în povestea cu urşii, fiind ornamentată de jur împrejur cu un desen ce reprezenta o pădure de brazi şi se numea „Siberiana”.

O botezase Bărbatul în glumă aşa, dar numele se potrivi şi Femeia Frumoasă găsi în cuvîntul acesta reperul acum, întrebînd cu un zîmbet ce ascundea multe lacrimi adesea:

– Desigur, în Siberia te îndrepţi?!

Era o glumă comună a lor, care porni dintr-o supărare. De fapt, nu se certau niciodată, el numind-o întotdeauna „Păşuţa” cu drag, dar se întîmpla să se aprindă ambii dintr-un nimic. Atunci Bărbatul fără să mai întindă vorba, se repezea înspre poartă.

– Şi departe te duci?! l-a întrebat Femeia Frumoasă la prima plecare a lui.

Bărbatul s-a oprit pe o clipă, apoi a dat din mînă cu totul pierdut şi a strecurat printre dinţi:

– În Siberia...

Revenea acasă peste un timp foarte scurt, încărcîndu-le pe „Fetele lui” cu bomboane. De altfel, avea totdeauna în buzunare ceva din dulciuri.

– Dacă întîlnesc un copil ... se motiva în faţa Femeii Frumoase, care se supăra pe lipiciul din hainele lui, dar îl ierta repede, căci îi plăceau şi ei bomboanele ca unui copil.

Bărbatul în sinea sa o jelea, pentru că ea nu avuse parte de o copilărie cu dulciuri în Siberia grea.

– Cînd te mai duci în Siberia?! l-a întrebat odată Fetiţa din Abecedar, motivînd întrebarea cu o dorinţă, – Vreau bomboane de-acolo, sînt cele mai dulci...

– Se poate întîmpla... şopti Bărbatul, pentru ca să nu ştie copilele despre durere nimic.

– O să te întorci, îi întrerupse vorba Femeia Frumoasă şi Bărbatul zîmbi cu amar, dar pentru ca ea să nu se supere, să rămînă cu-ncrederea sa, el încercă să glumească, întrebînd cu naivitate jucată:

– De unde ştii?!

Ea îl pricepu ca întotdeauna pe dată, dar continuă jocul în serios.

– Cărţile îţi arată un drum de stat cu întoarcere, – rosti cu încredere-n glas.

Bărbatul, la drept vorbind, ura tot ce avea vreo legătură cu pachetul de cărţi, pentru că nu putea uita jocul cu viaţa lui la mijloc. Nu se pierduse cu zile numai pe motivul că...

– ... a citit multe „poveşti" şi poate să le povestească – ca într-o „O mie şi una de nopţi", zise „învingătorul", cînd cel „Învins" îi puse „Învăţătorului" cuţitul la gît...

Femeia Frumoasă nu ştia despre cazul acesta şi, ca pedagog, lupta foarte aprig cu „jucătorii" din băncile şcolii, aruncînd „trofeele" capturate în foc, dar, totuşi, un pachet de cărţi în casa lor tăinuia, pentru ca la nevoie să-i „vestească" ce îi aşteaptă în viitor.

Prinsese cîte ceva din ghicit de la o ţigancă, deportată fără de vină ca şi mulţi alţii...

– Noi o să te aşteptăm, spuse Femeia Frumoasă, rămînînd cu privirea pe Bărbatul plecînd.

Numai acum, cînd el era la o cumpănă mare, ea înţelese că îl iubeşte nespus şi îi păru foarte rău că e tîrziu să-i mărturisească toate sentimentele ei.

Încă poate să-i strige, ar auzi-o, precis, dar despre dragoste nu se răcneşte în drum...

Las' că-i va spune la– ntoarcere, cînd vor aprinde un foc mare în doi.

Cine mai doarme pe vreme de flori?!

* * *

– Nu dormiți! auzi Femeia şi deschise ochii cu greu.

Lîngă patul ei şedea o asistentă medicală ca un străjer. Femeia constată doar aceasta fără a se gîndi mai adînc, pentru că era foarte slăbită şi voia să doarmă – numai atît.

– Nu se poate, zise asistenta medicală drept răspuns la dorința-i, de altfel la locul ei acum, căci afară innoptase demult.

Femeia vedea mantia neagră a nopții aruncată peste geam şi îşi dădu seama de odată că nu e salonul, din care au dus-o la operație, pentru că lipsea luminița din vîrful de macara.

A fost cu ochii pe această steluță toată ziua precedentă de chin, zicîndu-şi în cele din urmă:

– Cînd omul de pe macara va termina lucrul, voi naşte un fiu.

De fapt, nu se ştie de ce era încredințată, că macaragiul nu-i bărbat, ci femeie. Poate că îi rămase în inimă cea care a lucrat la construcția blocului din Celălalt Capăt de Pod?...

O vedea prin geamul clădirii micuțe de vizavi, zicîndu-şi nu o singură dată:

– Uite aceasta e femeie, nu eu!

Macaragița îi părea o pasăre liberă gata de zbor şi totodată puternică, neînfricată în hotărîrea sa de a se rupe cîndva de pămînt. Ea, însă, e o furnicuță, mai bine

zis, un arici – aşa o numeau pe după spate colegii de la servici, pentru că era totdeauna în apărare, păstrîndu-şi propriul „Eu”.

Femeia închise ochii la fel ca atunci, cînd a nu ştiu cîta oară îşi pierdu cunoştinţa în ziua de chin.

– Nu dormiţi! o auzi iarăşi pe asistenta medicală zicînd şi se uimi de această rea voinţă cu adevărat, căci noaptea precedentă aproape că nu închise un ochi.

O trezise o pornire necunoscută din ea şi Femeia se duse încet pînă în capătul coridorului lung, unde cu capul pe masă dormea asistenta de gardă.

Era la fel de tînără ca şi cea care nu-i permite acum să doarmă un pic, poruncindu-i somnoroasă:

– Du-te şi te culcă, geaba te-ai speriat!

Femeia reveni ascultătoare în salon, dar nu mai putu să adoarmă. O ţinea trează un simţ – ceva în ea se întîmplă şi nu e bine deloc.

Nu se ştie de ce se trezi şi vecina de pe patul din stînga şi, netezindu-şi uşor burta mare, şopti:

– Mai răbdaţi, dragii mamei, trebuie să mai creşteţi un pic.

Aştepta trei băieţi– gemeni, îi văzuse de acum pe ecranul aparatului, dar nu-şi credea ochilor săi, zicîndu-şi cu uimire:

– Neam din neamul meu nici doi gemănări n-a avut!

Însă viaţa e plină de surprize. Uite că şi ea, femeia micuţă cu porecla „Arici”, după treisprezece ani de căsătorie, aştepta un copil.

– S-a pornit, i-a şoptit femeia cu trei băieţi încă nenăscuţi şi ea o crezu pe dată, fără îndoială – un pic, căci viitoarea soacră cu trei nurori mai avea acasă cinci copilaşi.

„Ariciul”, mai bine zis „Aricioaica”, de cînd purta „Aricelul” în ea, bătu la uşa medicului de gardă, trezîndu-l şi pe acesta din somn.

– Da ce vă apucă pe toate noaptea?! zise şi el supărat.

Femeia îşi aminti o vorbă a maicii sale şi îndrăzni s-o repete acum, dorind ca medicul să se mai însenineze, să nu aibă ciudă pe ea. Deci, spuse cu un zîmbet uşor:

– Copilul se naşte, cînd e făcut, iar femeile hărnicuțe au timp pentru dragoste numai după ce isprăvesc toată munca de zi.

– Şi parcă n-ai fi fost în spital, ci ai venit de curînd de la prăşit, spuse medicul, făcîndu-se tot mai mohorît.

Femeia se uimi, căci din luna a şasea nu mai lucrase deloc, unica-i misiune fiind „să clocească” – aşa se exprimase medicul de la clinică – o femie în etate cu ochi foarte buni. La indicația ei, Femeia a venit la Centrul de ocrotire a sănătății mamei şi copilului cu o săptămînă mai înainte de termenul stabilit pentru naştere.

– Veți fi mereu în „vizor”, glumi femeia-medic şi „Aricioaica” o ascultă, deşi se simțea foarte bine şi nu-i plăceau spitalele, iar de medici, în special – bărbați, se temea. Însă aceasta era o taină a ei...

– Ți s-au rupt apele, auzi Femeia verdictul medicului – bărbat şi în fața ochilor ei apăru aripa frîntă de macara.

A căzut macaragița ca o piatră de sus, pentru că nu era pasăre, ci, totuşi, un om...

Femeia închise ochii.

– Somnul n-o să vă facă bine acum, spuse nu medicul de gardă din noaptea care s-a consumat, ci asistenta medicală de lîngă patu-i de azi.

Femeia îşi ridică privirea iarăşi spre geam şi văzu o

steluță – prima pe cer – semănînd foarte cu luminița de pe macara.

Deunăzi se speriase, cînd revenindu-şi din leşin cu greu nu mai zări aripa cea mare în zbor. În maximalizmul perceperii durerilor mari ea crezu că e o reluare a tragediei din Celălalt Capăt de Pod. Însă un gînd mai aproape de pămîntescul din jur o alină cu speranța:

– Macaragița s-a dus acasă, pentru că ziua de lucru s-a terminat.

Ea, însă, nu născuse...

– Copilul ?! întrebă ea în şoaptă, temîndu-se de mai multe cuvinte în plus.

– E bine, îi răspunse asistenta medicală, doar l-ați văzut.

– Iată-l! îi arătase femeia-medic o steluță mică, pulsînd pe ecranul aparatului atotvăzător. E de trei-patru săptămîni, nu mai mult, dar inima-i bate, trăieşte de acum.

Ce fericire, doar îl aşteptaseră mult...

– Eu o să mor şi totul o să fie bine la voi, îi spuse Mama, cînd Femeia se culcă lîngă dînsa în patul de chin şi o cuprinse cu disperare ca un copil...

– Nu-nu, eu nu dorm, zise Femeia, cînd asistenta medicală o atinse de mînă uşor, văzînd-o, cu ochii închişi.

Însă nu era decît o încercare de a opri lacrimile, nici pe departe o evadare în vis...

Mama s-a îmbolnăvit pe neaşteptate. A sunat-o că vine în capitală şi Femeia s-a uimit foarte mult , căci era la un mijloc de săptămînă, cînd Mama avea ore la şcoală în două schimburi şi nu se întîmpla să-şi lase elevii decît în cazuri extraordinare.

– M-au grăbit medicii din centrul raional, se îndreptățea Mama, pierdută un pic.

De fapt, nu credea prea mult în cei cu halate albe, repetînd o glumă frumoasă a sa:

– În sat îți pun termometrul, în centrul raional îți măsoară tensiunea, iar în capitală îți fac electrocardiograma, apoi îți scriu un car de pastile şi te trimit acasă.

Însă de data aceasta toate au fost altfel, Mamei făcîndui-se investigații serioase într-un spital detot trist şi, totuşi, în aşteptarea rezultatului s-au dus la un film. Aşa obişnuiau totdeauna, cînd Mama venea în ospeție, fie şi pe o zi. Voia să vadă ceva în premieră, din ceea ce-i nou, pentru ca mai apoi să le povestească şi elevilor săi. Femeia fusese şi ea eleva Mamei , dar nu din clasa întîia ca mulți alți copii, ci de cînd se ținea minte...

Mama o aşeza în banca întîia, alături de cel mai mic la statură elev şi ea se simțea ca dînsul, lafel, învățînd ca în joacă a citi şi a scrie.

Pe urmă Mama a trecut să predeie în clasele mari, dar şi fiica-i crescuse, visînd să devină învățătoare ca ea...

În filmul, pe care-l văzuseră împreună în ziua cea grea, viața era ca într-o oglindă. De fapt, „Oglinda" se şi numea.

– Mi-a amintit copilăria, spuse Mama, cînd au ieşit de la film. Chiar şi "voenruc"-ul era ca al nostru – cu tichie metalică, ai observat?!

Însă Femeia, care era încă foarte tînără pe atunci, fugi cu privirea prin părți,căci deosebise cu totul alte scene din film şi în special cele de dragoste.

Primăvara vieții şi a naturii o predispuse spre tot ce-i frumos şi ea îi cumpără Mamei un buchețel mic de flori, pe care i-l întinse în stradă un țigănaş.

– Lăcrimioarele sînt florile mele acum, zise Mama şi fiica intui o durere ascunsă în vocea ei.

Însă nu a plîns Mama în chinul cel mare al ei. Numai o singură dată a zis parcă a scuză:

– O lăcrimioară stingheră s-a cotilit pe obraz...

– Vi-e rău?! întrebă asistenta medicală, văzind că din ochii Femeii porniră şiroaie fierbinţi. ...Mama a fost operată în spitalul cel trist, dar n-a scăpat de maladia cea grea.

– Mîinile şi picioarele la loc, ochii la mine! a spus ea odată prin somnul cel greu şi Femeia, care veghea lîngă patu-i de chin, pricepu chiar atunci că Mama, deşi îşi rostise adresarea sa obişnuită către elevi, îi vede în faţă pe primii, din anii de foamete.

– Erau slabi şi bătrîni, da, anume aşa spuse Mama, cînd îi povesti despre ei, motivîndu-şi caracteristica stranie printr-un tablou pînă la lacrimi de dur...

La recreaţii copiii se aşezau sub peretele şcolii şi se încălzeau la soare cu ochii închişi, cum obişnuiesc să facă oamenii de o vîrstă înaintată nu cu mult înainte de ultimul drum. Cînd suna clopoţelul, nici un elev nu reacţiona şi Mama îi lua pe unul cîte unul de mînă şi îi ducea în clasă încet, dar se întîmpla nu arar copiii să leşine de foame, să nu poată merge deloc. Atunci Mama ridica elevul în braţe şi îi dădea bucăţica de pîine din raţia sa.

– Siberia m-a învăţat să rezist, zise Mama din amintiri şi Femeia simţi de odată un frig, care i se ridica de la picioare spre inimă, sus. În copilărie dormea lîngă sobă – îi era atît de bine şi cald, dar într-o noapte şi-a părăsit pătucul, culcîndu-se ca în poveste sub brad...

– Treziţi-vă! o scutură de umăr asistenta medicală, care îi păru Alba ca Zăpada în revenire din vis.

– De ce ?! şopti Femeia cu multă părere de rău, căci somnul o ducea iarăşi în realitatea frumoasă, cînd era

fericită, iar Mama rîdea, povestindu-i cum a găsit-o dormind sub Pomul cu jucării, pe care îl adusese în casă Tata – Marele Vrăjitor. Fusese cea mai mare minune din viața ei de atunci şi de mai tîrziu, depăşind-o numai steluța de pe ecranul aparatului, care vedea copilul din ea.

– O să-i facem şi lui în fiecare an un brăduț, se gîndi Femeia cu bucurie, deşi Pomul de Crăciun era nelipsit în casă la o schimbare de an.

Nu l-au avut numai în anul cînd Mama în chinuri mari se stingea...

– Ştii, l-am visat pe ..., Mama făcu o pauză grea, dar Femeia ştia cine-i omul, al cărui nume nu se rostea.

Era tatăl ei, însă nu Vrăjitorul cu bradul, un altul, aproape uitat...

– Parcă venise după mine cu o trăsură frumoasă şi mi-a strigat: „Urcă mai repede!", dar eu n-am vrut să merg cu dînsul. Înseamnă că o să trăiesc... şopti Mama în ultima sa dimineață de pe Pămînt şi plîngea ca un copil Vrăjitorul, pentru că n-o putea ajuta cu nimic...

– Mi-e urît, auzise Femeia, pe cînd era încă micuță, vocea Mamei de după uşa închisă şi cu simțul său de copil intui că vorba e despre omul pe care atît de mult l-a aşteptat, şi el, în sfîrşit, a venit.

– Tata! S-a întors tata! strigase fetița din prag, iar Mama tresări speriată.

Fetița rîse, neînțelegînd copilăreşte „De ce ?!", dar Mama continuă să facă lucruri stranii un pic: închise uşa cu cheia, apoi trase storurile la fereşti şi o luă în brațe, lipind-o de piept. Fetița auzi prima oară, cum bate inima Mamei – ca un clopot micuț.

Însă n-a venit omul, pe care fetița îl întîlnise la o în-

crucişare de căi, şi îi şoptise „Tată”, cînd el în brațe o ridicase cu drag.

– E un învățător nou în şcoală la noi, îi explicase Mama un pic mai tîrziu, dar fetița şopti cu încăpățînare un „Nu!” şi tot trăgea omul de mînă peste pragul cuibului lor.

– Dacă Mama îmi va permite, şoptea bărbatul cel bun, însă femeia era nespus de mîndră şi sigură întrale ei.

– Nu-mi trebuie nimeni, şi mai ales o „frumusețe” ca dînsul! zise ea de după uşa închisă, însă fetița o auzi.

Tocmai venise Bunelul, pe care copila îl iubea foarte mult. Ținea şi el la nepoată, de altfel poate că fiicei sale nu i-ar fi spus:

– Frumos de acum ai avut, iar acesta-i de nădejde şi fetița îl are de tată.

Aşa a intrat în casa şi viața lor Vrăjitorul...

– Sînt nevoită să vă trezesc, zise asistenta medicală chiar în momentul cînd Femeia, văzîndu-se încă fetiță, fu luată din patul ei cald şi dusă cu tot cu oghelaş la vecini.

– Ai o surioară! îi spuse Tata în zorii zilei, cînd a venit să o ieie acasă.

– V-am născut pe ambele greu, îi mărturisi Mama, dar nu atunci, mult mai tîrziu, cînd eram de acum măritată.

– Dacă o să semănați cu mine... Mama îşi termină propoziția cu un oftat adînc.

Femeia îşi aminti cuvintele ei în chinurile facerii, cînd îşi pierdea cunoştința şi iarăşi lupta...

Îndeseară, cînd macaragița îşi terminase lucrul în cer, iar pe dînsa puterile o părăsiseră complet, medicul zise:

– Trebuie să vă operăm.

– Bine, şopti Femeia, ieşind pentru totdeauna din pielea ariciului, care, de altfel, se apără numai pe sine cu acele-ghem.

Toată viaţa ei de mai departe avea să aparţină Copilului. Cu gîndul acesta ea curînd adormi sub mulţimea de becuri, care se asemănau prin ceva cu globii de aur de pe crengile Bradului ei. Poate de aceea că le văzuse de jos în sus, ca şi atunci cînd se culcase sub brad...

– Fă ochişori, o auzi ea pe Mama şi o văzu lîngă patul în care dormea.

– A venit ... Ei, ştii tu cine, continuă Mama zîmbind.

În prag Prima Dragoste roşea tulburată detot.

– L-ai uitat, spuse băiatul şi îi întinse un pieptene.

Da-da, se pieptănase în tren înainte de ultima staţie. A fost într-o călătorie cu un grup de elevi, printre care era şi băiatul cu dor în priviri...

Mama zîmbeşte, pentru că povestea cu pieptenele a fost şi a ei.Îl uitase în cabina unui camion de ocazie, care a adus-o pînă acasă, cînd s-a întors din străini...

– Vă implor – nu dormiţi! auzi Femeia o voce cu totul nelalocu-i în povestea Primei Iubiri şi îşi dădu seama că e iarăşi asistenta medicală din salonul micuţ.

– N-o să deschid ochii, în ciuda ei o să dorm! îşi zise Femeia, dar visul fugise şi numai Mama continua să şadă alături, ţinînd în mîini nu pieptenele, ci un măr mare, roş. A fost, pare-se, pînă acum pe noptieră. Femeia-l zărise de cum au adus-o în salonul acesta doar pentru o persoană. Poate că soţul i l-a trimis?! Dar ea nu mere, ci struguri poftise.

Mama îi povestise că în dimineaţa cînd ea s-a născut, Bunelul culegea struguri în vie şi auzind vestea...

– Paşa are o fată! striga sora Mamei de pe vîrful mare de deal...

... Bunelul a lăsat lucrul, ceea ce nu făcea niciodată, şi a venit în grabă la Maternitatea din sat, aducînd struguri în straistă alături de „pîinea de la iepure”, pe care o avea totdeauna pentru copii.

Mama s-a bucurat, iar moaşa l-a probozit pe Bunel:

– O să aibă multe lacrimi fetița!

Strugurii simbolizează tristețe în vis, dar nu ştia Bunul, motivînd ruşinat:

– I-am adus o părticică din roadă, să-i meargă din plin...

– O să mă deie afară! auzi Femeia de undeva de departe, ca de pe un deal, dar nu striga sora Mamei, ci fata în alb.

Ah, da, e asistenta medicală, care nu-i permite să doarmă şi, pare-se, plînge acum. Femeia deschise ochii cu greu, căci i se făcu milă de fată. Era încă tinerică, de ce să-şi piardă serviciul din cauza ei?!...

Asistenta medicală, observîndu-i privirea, zîmbi printre lacrimi ca un copil.

Femeia îi zise a scuză:

– N-o să mai dorm, dar te rog să-mi destăinui, de ce nu se poate să ațipesc doar un pic?!

Fata în haine albe o privi încurcată, căutînd explicația cît mai adecvată, posibil...

– Hai, spune că n-o să te trădezi, va fi o taină a noastră, zise Femeia, încurajînd-o.

– Pentru că... şopti asistenta medicală s-ar putea să nu vă treziți...

Femeia începu să rîdă în hohote ori poate numai aşa îi păru, dar ştia cu precizie – nu mai intră ea în rîndul acela din nou...

Se făcea că stătea după portocale – mari, galbeneaurii ca nişte sori-soricei pe tejghea...

Lume multă în faţă, dar toţi sînt cu spatele şi în aceleaşi haine surii.

Ea, plină de nerăbdare, se tot opintea să ajungă mai curînd la fructul dorit, cînd de-odată văzu un cumpărător mai „harnic”, să nu zică – mai obraznic, care voi s-o ieie înaintea tuturor. Femeia se repezi la tejghea, strigînd supărată la vînzător:

– Nu daţi fără rînd!

Rămase de gardă – să fie ordine-n tîrg.

De odată o voce:

– Nu iese...

Se întrebă cu uimire:

– Cine? De ce? şi imediat îşi aminti de Copil.

Trebuia să se nască şi, deci, nu iese, îi este greu, dar ea se simte uşoară, fără de dînsul sub piept.

– Nu cumva ?! o trecură sudorile reci şi ea se văzu cu o scorbură în locul burţii-culcuş pentru prunc.

Nu mai dori portocale, dar nu putu să iasă din rînd. O atrăgea din faţă Lumina – galben-portocalie, dulcie – amar ...

Mulţi ani mai tîrziu citi într-o carte de popularizare a ştiinţei, că acesta e tabloul pe care îl vede omul în ultimul zbor...

– Uite copilul! auzi Femeia de pe masa de operaţii ca într-un vis şi remarcă mulţumită:

– Totuşi, îl am.

Curiozitatea de mamă o făcu să-şi rupă ochii de la Lumina măreaţă din capăt de rînd şi să-şi pironească privirea pe Copilul născut. Era de acum învelit ca o păpuşică în scutece noi şi o privea fără nici o lacrimă, cum li se cuvine bărbaţilor.

– E băieţel, încuviinţă şi moaşa zîmbind, iar Femeia se simţi împlinită şi iarăşi în zbor...

– Nu-u, zise medicul, de acum n-ai să pleci!

Femeia deschise ochii şi se uită împrejur. Era în acelaşi salon cu asistenta medicală alături, care... dormea.

– E încă aproape copilă, o motivă Femeia în gînd, – şi s-a chinuit cu mine atît. Las′ să se odihnească...

– Numai să nu faci gălăgie, îi dădu Mama din deget lafel ca atunci cînd se culca obosită „numai pe un minut".

Şi, într-adevăr, se recupera foarte repede, grăbindu-se mereu la elevi.

Fetița se juca lîngă patu-i, dar uneori se oprea cu privirea pe mîna micuță, căzută, pare-se, fără viață în jos.

Este o frică inconştientă în sufletul fiecărui copil, că Mama lui o să moară, se poate întîmpla chiar prin somn, şi Fetița, tremurînd de emoție, îi atingea uşor mîna, fiecare deget în parte, de parcă ar fi fost clapele unui pian.

– Ce-i?! se trezea Mama un pic speriată...

Asistenta medicală continua să doarmă şezînd, iar Femeia se vedea lîngă Mama, dar de acum nu în anii copilăriei, în timpul cel cu dureri.

– Întoarce-mă cu fața la perete! îi porunci Mama în ultima sa noapte de pe Pămînt şi ea îi îndeplini dorința tacit, deşi ar fi vrut să-i vadă privirea, să-i prindă respirația grea...

Însă Mamei îi plăcea să fie ascultată – şi la şcoală şi acasă.

Femeia rămase cu privirea pe spinarea ei slabă, dar deloc gîrbovită de durere şi ani. Mama a mers toată viața sa drept, învățînd şi copiii:

– Să nu plecați capul în fața nicicui, niciodată!...

Răsună o împuşcătură ori poate o pocnitură de uşă. Mărul căzu, iar Fetița îşi lipi fața de pieptul Mamei, care rămase în picioare, ca pînă atunci...

De fapt, Femeia nu păstra în memorie scena, i-o povestise o soră de-a Mamei, fiind îngrozită de cele văzute cîndva. Tatăl ei natural,despre care în casă nu se vorbea, fusese în războiul cel mare contuzionat şi avea dureri mari, pe care nu le ogoia nici o pastilă. Le amorţea numai spirtul, pe care i l-au dat prima oară înainte de o luptă – pe viaţă şi pe moarte. Ţinînd pistolul cu ambele mîini, ostaşul de ieri, clătinîndu-se pe picioare, se străduia să ochească într-un măr mare, roş, pe care îl punea pe capul soţiei. Mama stătea neclintită cu fetiţa la piept... Femeia îşi strînse pleoapele din răsputeri, pentru ca să nu mai vadă, să şteargă scena aceasta din viaţa sa, şi simţi frigul care venea trădător din spinare ca şi atunci cînd se ascundea de pistol în braţele Mamei ori ca în noaptea de veghe lîngă patul de chin... S-a lipit, pare-se, numai pe-o clipă de soba fierbinte de-alături şi a închis pleoapele obosite. Cînd a redeschis ochii, nu mai văzu spatele Mamei mişcînd...

– Pare-mi-se, am aţipit, zise, trezindu-se, asistenta medicală de lîngă patul Femeii.

– Iar eu n-am dormit, îi comunică ea îndată, pentru ca fata să nu-şi facă griji.

– De-acum vi se poate, răspunse asistenta medicală căscînd.

Femeia îşi ridică ochii spre geam, unde o singură stea – mai lucitoare decît luminiţa de pe macara – o mîngîia ca un om cu privirea. Îi spuse bătrînele venite la înmormîntarea Mamei că un Părinte nu poate să se stingă în ochii copilului său, deaceea i-a şi poruncit Buna s-o întoarcă la perete cu faţa... Asistenta medicală ridică mărul mare de jos. Probabil, căzuse de pe noptieră, cînd Femeia îl atinse cu mîna prin somn.

– Încă nu vi se poate, zise fata în alb, dar Femeia nici nu dorise fructul oprit.

– Te rog să-l duci de aici, spuse cu toată tăria pe care o avea, adăugînd, ca pentru sine, abia auzit, – deşi mărul nu-i vinovat cu nimic.

Asistenta medicală zîmbi, pentru că ştia numai povestea străveche despre mărul ispititor.

– Adă-mi copilul, şopti Femeia, adunînd mîinile a rugă la piept. Apoi zîmbi şi adăugă cu blîndeţe: să-l culc pe „aripă”.

Aşa obişnuia să numească braţul Mamei cîndva... Undeva în oraş o macaragiţă ieşi din casă pentru a face încă o încercare de zbor, pe cînd cea din urmă steluţă închise ochii săi grei. Era de acum dimineaţă, cînd aştrii de noapte adorm.

* * * *

Bătrînul se culcase de acum, cînd a sunat scîrțîind telefonul. Era în ani mulți ca şi stăpînul ori poate că numai aşa se părea, căci lucrurile, care ne înconjoară, ajung să ne semene, trăind viața noastră, împreună cu noi.

– Alo, la aparat e ... Bătrînul îşi rosti numele ca la birou, deşi n-a fost niciodată un om de cancelarie. Viața i-a trecut printre copii şi în glie.

Stranie împletire a două iubiri, dar numai astfel omul se simțea întreg şi la locu-i.

– Ai un nepot! auzi el vocea bucuroasă a ginerelui în receptor şi un spasm ca un val îi curmă respirația.

Tuşi înnecîndu-se şi căută cana cu ceai.

– Eşti bolnav ?! se nelinişti ginerele la celălalt capăt de fir.

– Nu-nu, răspunse în grabă Bătrînul, străduindu-se să adune putere în glas.

– Atunci să vii la noi chiar de dimineață! zise ginerele şi legătura se întrerupse ori se grăbea încă multor altor să sune, căci bucuria e mare, de ce s-o ascundă în suflet?!

Bătrînul înghiți un gît rece de ceai şi îl scuipă tot atunci, deşi îl făcuse respectînd tehnologia şi îl savurase poate numai o oră în urmă, dar acum toate sunt altfel.

– Eu îs Bunel! îşi zise Bătrînul cu bucurie şi se uită în oglinda mare, care era de asupra măsuței.

Fața îi radia, ochii căpătase un luciu, iar zîmbetul moale îi evidenția şi mai tare blîndețea. Bătrînul îşi îndreptă sprîncenele dese, apoi îşi trecu palmele peste părul cărunt.

– Fără de termen! rosti în semiglumă de-odată şi se gîndi la fiica cea mai mare, care îl făcuse bunel.

Ei îi aparținea şi descoperirea în ceea ce priveşte viața lui – „fără de termen", cum se exprimase el însuşi acum, uitîndu-se la imaginea sa din oglindă. Bătrînul îşi trecu ochii peste portretele de alături. A rămas numai cu dînsele şi cu telefonul, care vorbeşte rareori cu vocile dragi. Numai glasul Păşuței nu va răsuna în receptor niciodată şi nici în casă, grădină, la şcoală...

Ba nu – este o frază pe o bandă magnetică.

– Acum va evolua clasa a cincea „B", anunțase Păşuța la o sărbătoare în şcoală, fiind urmată de vocile elevilor săi.

Bătrînul ar asculta imprimarea şi astăzi, dar nu are în casă magnetofon.

Ei, dar va lua caseta cu dînsul, cînd va pleca dimineața să-şi vadă nepotul.

Bătrînul zîmbi iarăşi, făcîndu-şi din ochi în oglindă:

– Un păhăruț de vin se cere cu ocazia asta!

Dădu cana cu ceai la o parte şi îşi aruncă privirea în ulcioruşul de lut de pe masă. Nici o picătură!

– Las', că nu mi-i greu să cobor chiar acuma în beci , îşi zise Bătrînul şi începu să se îmbrace grăbit.

– Eşti ca o varză – cu mii de hăinuțe, glumise pe seama lui fiica odată, dar el nu se supărase, explicîndu-i calm ca la şcoală:

– Îs în ani mulți de acum şi sîngele circulă mai încet, ca şi mine.

De fapt, picioarele îl duceau încă bine, însă toamna începuse să se umfle. Medicii ziceau că din cauza inimii, dar ea nu îl deranjase prea tare vreodată. Acum, însă, ajuns în gura beciului său, Bătrînul simţi dinspe inimă un val ameţitor de căldură.

– Ia să mă aşez pe o clipă, îşi spuse deloc speriat, iar amintirea fugară îl duse din nou la Păşuţa...

În zilele peste măsură de calde ea obişnuia să coboare în beci, unde se aşeza lîngă ulcioarele cu lapte acru, pe a treia sau a patra scăriţă.

– Ştiu ce faci aici, glumea bărbatul, făcîndu-se că bate cepul mai tare.

Nu servea Păşuţa din cele cîteva poloboace un strop şi numai rareori, cu o deosebită ocazie, era de acord să guste „un gîtişor de vin”, cum se exprima şi astăzi Bătrînul. Îi propunea să aleagă – roşu ori alb – deşi era totdeauna aproape că sigur: Păşuţa va prefera vinul numit în sat „Damschii”, adică „Pentru Dame”. Era la culoare alb-arămiu şi cu mireasmă de soare – aşa îl caracterizase Păşuţa şi el o crezu, pentru că femeia se pricepea la vinuri ca şi taică-său. De la dînsul învăţase şi el să facă vin bun „ca al Împăratului”...

– Însă pentru Bărbatul, care a venit astăzi pe lume, s-ar cuveni vin „De-al lui Suvorov”, auzi Bătrînul vocea cumpătată a socrului său, care venea de undeva din adîncuri, poate că din rădăcina unui neam de vieri.

– Pe bună dreptate, îi răspunse în gîndu-i Bătrînul şi se ridică mai în putere de pe scăriţa Păşuţei.

Apoi, ajuns lîngă unul din poloboace, slobozi un ulcioruş de vin roşu întunecat ca rubinul. Se zice că pe timpurile luptelor grele cu turcii vestitul comandant o fi trecut prin părţile astea şi a gustat, de – ca bărbatul,

din cele mai mari poloboace, menționînd în cele din urmă vinul strămoşilor iscusiți ai Păşuței.

– Şi, totuşi, nu-i al lui Suvorov, ci pentru totdeauna al nostru, repetă Bătrînul cu încăpățînare vorba sa proprie, pe care i-a spus-o şi socrului.

Acela nu-l contrazise, dar rosti cu mîndrie:

– E vinul Învingătorilor! ...

N-a mers în coadă nicicînd nici Bătrînul, avînd o deviză frumoasă, care, de fapt, era fraza eroului principal din cartea lui preferată. O citise încă în tinerețe şi, ajungînd tată, o recomandase şi fiicelor sale, dar ele – ca fetele – preferau romanele dulcii despre dragoste.

– Viața-i o luptă! se îmbărbătă cu deviza Bătrînul şi se porni cu ulcioruşul plin pe scara beciului spre ieşire, dar, ajungînd pe lespedea unde şezuse, zăbovi pe o clipă, şoptind abia auzit:

– Eh, Păşuță...

Îi povestise socru-său că obiceiul Păşuței de a şedea în beci pe scăriță îşi avea rădăcini în Siberia, unde se obişnuise cu frigul ca deținutul cu temnița, şi, revenită acasă, nu suporta caldul pămîntului propriu.

Bătrînul stinse lumina în beci, dar în casa, unde reveni cu ulciorul, o aprinse în toate odăile.

– Iluminație completă! rostea el în clipele cele mai pline şi fiicele băteau din palme, iară Păşuța zîmbea, apărîndu-se cu mîna de lumina prea puternică lafel ca afară de soare.

Bătrînul umplu paharul, dar nu obişnuia de unul singur să bea şi nici să mănînce. Ieşea la portiță şi aştepta să-i pice un suflet, pe care să-l simtă aproape. Apoi ruga omul să-l onoreze cu prezența în casă. Se exprima, poate, cam pompos uneori, dar lumea îi ştia

feleşagul, considerîndu-i fraza aleasă drept ciudăţenie ori o urmare a lecturii prea îndelungate a cărţilor.

Era cel mai activ cititor al bibliotecii din sat, făcînd comenzi şi la cea raională. Ar fi putut multe să-i spună oricui, dar îi plăcea să asculte, întrebîndu-şi oaspele de una, de alta şi ospătîndu-l cu tot ce avea mai gustos la moment. De altfel, era un bucătar iscusit, bucurîndu-se foarte cînd cineva îi lăuda borşul ori zeama. Cel mai mult, însă, îi plăceau colţunaşii cu brînză. Păşuţa se specializase în acest fel de bucate şi în fiecare duminică îl aştepta cu brînza de la piaţă, alegerea căreia el n-o încredinţa nimănui...

Bătrînul avea şi acum în farfurie cîţiva colţunaşi, dar era noapte şi nu avea cine să treacă pe drum – poate numai vreun întîrziat ori rătăcit, adică un om nelalocul său, dar cu acesta nu se împarte o bucurie.

Bătrînul deşărtă paharul său în ulcior şi, lăsînd toate luminile în casă aprinse, porni în căutare de om...

De fapt, avea un reper – Mitru, paznicul şcolii, care era bătrîn ca şi dînsul, dar îşi continua slujba. Desigur, nu din considerente materiale, căci valora mai nimic în banii care erau în cădere. Pur şi simplu, omul se obişnuise cu locul şi rolul. Bătrînul înţelegea foarte bine aceasta, căci se întîmpla deseori să vină şi el din obişnuiţă, dar mai mult din dorul cel mare, la fostul său loc de lucru, adică la şcoală.

– Să mai fac o inspecţie, se îndreptăţea într-o glumă, dar în sufletul său tînjea după lecţii, elevi, manuale.

Ar fi rămas ca şi Mitru să lucreze şi după pensionare, dar îi făcea probleme mari vocea, deşi n-a ridicat-o la copii niciodată...

Bătrînul îşi potrivi mai bine fularul cald de la gît

şi se gîndi iarăşi la fiica cea cu nepotul. Ea îi dăruise fularul de ziua naşterii, care coincide cu începutul îngheţului.

– Sîntem din Zodia Cumpenei ambii, glumise Păşuţa la început de viaţă în doi.

Ba nu – erau trei, Copilul n-a fost niciodată aparte, el fu Începutul...

– Te-am aşteptat, îi spuse fetiţa de la răscruce şi el s-a bucurat, deşi îşi dădu bine seama, că ea cu cineva îl confundă.

– Să facem cunoştinţă, îi întinse el mîna, dar ea şi-o duse pe-a ei îndată la spate şi se făcu roşie la faţă.

– S-a ruşinat, se gîndi cu blîndeţe bărbatul, dar fetiţa îl privi drept în ochi şi rosti cu-ndrăzneală:

– Eu ştiu cine eşti!

El zîmbi moale în faţa naivităţii copilului, dar în clipa următoare inima îi zvîcni ca un mugur în piept, pentru că...

– Eşti tatăl meu! spuse cu siguranţă fetiţa şi el înlemni la răscruce de căi.

– Hai acasă! îl trase Copilul de mînă...

Bătrînul nu-şi putea rupe picioarele de la răscruce, continuînd să vadă în ochii săi plini de lacrimi fetiţa.

– De ce stai?! Grăbeşte-te, s-o bucurăm şi pe mama, continua copilul să-l tragă din răsputeri după sine.

Ca şi mulţi ani în urmă, Bătrînul îşi continuă – ascultător de tot – mersul, ţinînd în loc de valiză o torbă micuţă cu un ulcuioraş.

Iată şi casa cu două etaje, în care locuiau învăţătorii tineri cîndva, dar nu va intra...

– Trebuie să trec mai întîi pe la şcoală, s-a motivat el în faţa fetiţei atunci şi ea a zis „Bine” ca o matură...

– Să mă scuzaţi, a venit îndeseară mămica-i la uşa apartamentului, pe care el chiar în ziua sosirii l-a primit de la şcoală.

Era cu un etaj mai sus decît cel al fetiţei, care l-a întîlnit la răscruce. Dădu de dînsa din nou la intrare în casa învăţătorilor şi ea îl luă de mînă, zicînd:

– Hai la masă mai repede, că m-a strigat a doua oară mămica, dar eu pe tine te-am aşteptat.

El a zîmbit şi a spus într-o glumă uşoară:

– Vin, dacă mă strigă ea şi pe mine!

Fetiţa a dispărut după uşă îndată şi în locul ei a venit cu scuze mămica.

– Eu îs de vină. Am inventat istoria despre un tată, care neapărat o să se întoarcă la dînsa. Voiam să-i dau o speranţă, să nu se simtă văduvită ca mine...

Femeia din uşă roşi la fel ca fetiţa, iar el îi zise, pierzîndu-se ca niciodată:

– Vă rog să mă onoraţi cu prezenţa, deşi încă nu mi-am aranjat lucrurile...

– O, nu! roşi încă şi mai tare femeia şi adăugînd pe şoptite, să mă scuzaţi, porni pe scara care îi despărţea şi îi unea totodată...

Bătrînul se uită la geamul unde îl aştepta totdeauna fetiţa, şi îi văzu chipul senin cu două funde mari roşii pe locul cornițelor.

– Să nu mă deoache, i-a explicat cîndva serioasă.

Bătrînul zîmbi, dar fetiţa continua să rămînă în amintirile lui prea matură pentru vîrsta-i de cinci-şase ani pe cînd o-ntîlnise...

– Unde ai fost? l-a întrebat parcă simplu odată, dar el înţelese că se referă la anii cei mulţi cît a fost lipsă – în viaţa ei şi a multora.

– Foarte şi foarte departe, unde tot anul e iarnă, i-a spus el adevărul, însă numai pe jumătate, ca unui copil.

Ea, însă, a oftat ca şi maică-sa şi a continuat în şoaptă:

– Mai mult n-o să te duci într-acolo?!

El a zîmbit:

– Nu, desigur.

Şi fetiţa l-a cuprins cu mîinile sale micuţe, suflîndu-i fierbinte drept în ureche:

– Niciodată – niciodată?! Promiţi?!

Bătrînul îşi alungă din ochi lacrimile ca şi atunci, cînd l-a recunoscut de tată fetiţa...

– E o coincidenţă, nu voia să creadă măicuţa-i. Fetiţa are o imaginaţie foarte bogată.

Pare-se, într-adevăr, în portretul tatălui, schiţat foarte vag de mama fetiţei, concretă era numai valiza din mîna celui ajuns la răscruce. Una la fel găzduia jucăriile fetiţei.

– Cu dînsa m-am întors din Siberia, a şoptit mama fetiţei, iar el a continuat ca-n parolă:

– Şi eu...

Bătrînul îşi strînse torba mai bine şi porni mai departe spre şcoală.

De fapt, se afla chiar alături, drumul amintirilor era din cale afară de lung... O cîntare măreaţă, pare-se tot nu din ziua de astăzi, îl făcu pe Bătrîn să se oprească pe scările şcolii.

– Parcă aş fi în pragul bisericii, îşi zise el cu uimire, apoi îl fulgeră o temere:

– Poate că e Muzica Cerului?!

Nu se temea de moarte, dar nu voia să se stingă ca cerşetorul pe scări şi strigă din toate puterile:

– Unde eşti , Mitru?!

Cîntarea cerească tot atunci dispăru şi Bătrînul îşi dădu seama că îi aparţinuse lui Mitru, care fusese dascăl în anii tinereţelor sale. Cînd biserica din sat a fost închisă forţat, Mitru s-a apucat de meşterit poloboace, care, graţie calităţii, erau căutate nu numai de lumea din sat. Însă pe neaşteptate Mitru s-a lăsat de poloboace şi s-a cerut cu lucrul la şcoală. Tocmai se eliberase locul de paznic şi Bătrînul a pus cuvînt pentru dînsul, pentru că îşi aveau casele nu departe şi se ajutau.

– Care-i acolo?! strigă Mitru din uşă.

Bătrînul nu îi răspunse, iar paznicul nu-l zări, pentru că vedea rău – ştia toată lumea – plus la aceasta se porni o ninsoare în noapte.

– Mi s-a părut, bolmogi Mitru şi închise uşa, iar peste o clipă ori două din clădirea şcolii se auzi din nou o Cîntare.

– Las' să cînte, îşi zise Bătrînul şi se depărtă de Locaşul, pe care îl regăsise un Dascăl...

Ningea domol şi frumos ca– n poveste, iar Bătrînul, nemaiştiind încotro să se ducă, apucă pe o urmă de sanie.

– O să mă răstorn! strigă Păşuţa din vîrful de deal ori poate din noaptea aceea, lafel de frumoasă, cînd îl întrebase pe neaşteptate:

– Cum poţi să dormi, cînd ninge afară atît de feeric?!

– Bine, îi răspunse, să mergem cu săniuţa.

– Cu săniuţa?! se uimi mult Păşuţa, apoi începu să bată din palme, dar parcă în glumă.

În general, el nu întotdeauna pricepea zîmbetul ei, parcă frînt dinăuntru...

Şi, totuşi, au ieşit cu săniuţa în noapte.

– Numai că n-o să ne ţină pe ambii, zise Păşuţa în

vîrful de dîmb, apoi rîse de-odată, zicînd hotărîtă: mă duc singurică!

Bătrînul vedea numai urma saniei-n drum, dar după dînsul mai rămîneau două adîncituri mari în zăpada proaspăt căzîndă.

„Adio, tinerețe!" numise Păşuța încălțările lui preferate, pe care le procurase el însuşi la magazinul din sat.

Pentru prima oară nu i-a cerut sfatul şi nici nu i-a aşteptat aprobarea, într-atît îi plăcuse pîslița din care era făcută căputa bocancilor – deci, o să-i fie şi cald şi comod. Însă Păşuța a zîmbit, văzîndu-l păşind lat, gospodăreşte şi el s-a simțit din nou mai în vîrstă, aproape moşneag lîngă dînsa...

– O să te ajung! strigă el tinereşte, cînd săniuța cu Păşuța se porni ca săgeata de pe vîrful înalt.

Rămase cu mîna întinsă spre dînsa chiar şi după ce lunecă şi căzu...

Bătrînul se ridică încet din mijlocul drumului şi nu mai văzu nici o urmă.

Şirul de case avea un sfîrşit, dar mai într-o parte de drum se mai vedea o portiță.

– Am ajuns, şopti cu buzele moarte Bătrînul şi deschise acea portiță cu greu.

Se opri, însă, chiar în spatele porții cu cruce. Îşi scoase căciula şi zise încet:

– V-am găsit şi în iarnă, băieți...

De fapt, sub piatra mare nu odihnea nimeni. Osemintele ostaşilor din mormîntul frățesc fusese transferate în centrul satului, sub lespedea de granit a unui mare şi frumos monument. Însă oamenii continuau să îngrijească mormîntul de la intrare în cimitir, înnoind

în fiecare an înscripția simplă „Aici odihnesc ostaşii căzuți în anul 1944".

Bătrînul scoase ulcioruşul cu vin şi umplu păhărutul, apoi îl turnă peste zăpada mormîntului, şoptind năduşit:

– Să mă iertați, măi băieți...

Nu, nu-i ştiuse şi nu purta nici o vină pentru cele ce se întîmplase cu dînşii cîndva. Îi povestise lumea din sat că în şcoala cea veche fusese dislocat spitalul militar şi în urma unui atac neaşteptat răniții s-au pomenit cu duşmanii în față. Au fost pe de-a dreptul tăiați în bucăți, iar sîngele lor îmbibase podeaua.

– Miroase a sînge şi azi, spuse odată Păşuța, iar el simți o piatră pe suflet...

Bătrînul dădu zăpada de pe mormînt la o parte, de parcă ar fi vrut să vadă morții la față, şi începu să le mărturisească în noapte...

Mulțime de oameni forfoteau pe mal şi în apă. Se vorbea că inamicul a intrat de acum în oraş, iar ei, recruții de dimineață, nu reuşise să primească echipamentul, erau fără arme.

Comandantul îi spuse:

– Du-te, măi băiete, în păduricea de-alături şi adă nişte crengi mai grosuțe ori cîțiva copăcei cam ca tine de nalți.

Voia să înjghebe, probabil, o plută, căci podul fusese distrus de bombardamente.

– Cînd m-am întors din pădure, am văzut pe mal şi în rîu numai sînge, zise Bătrînul, descheindu-şi dintr-o smucire cojocul.

Inima îi bătea ca un clopot în piept.

– M-am aruncat în apă şi am scos un rănit, continua

să se spovedească Bătrînul. Ostaşul avea o singură, mică găurică la gît şi l-am încredinţat, că nu-i grav, se va tămădui, dar el cu ultima suflare şopti:

– Să le spui la ai mei că am murit la Nistru, la mărgioară...

Bătrînul închise ochii şi se văzu iarăşi pe malul rîului, cu ostaşul fără de viaţă pe braţe...

Moartea aceasta îi păruse prea simplă, fără vreun rost...

– Cei care mai rămăsese în viaţă se întorceau în oraş, – spuse el ca la judecata din ′44, cînd, odată cu eliberarea meleagului său, fusese tras la răspundere...

– Am lucrat bibliotecar... Trebuia să mă întreţin... se îndreptăţea a cîta oară Bătrînul.

Pedeapsa fu extrem de aspră – batalionul disciplinar pînă la sfîrşitul războiului şi, dacă nu va spăla cu sînge ruşinea, în continuare GULAGul. În total – zece ani.

Bătrînul umplu din nou păhăruţul cu vin roşu-rubiniu ca şi sîngele, dar nu mai era pentru cei din pămînt. Îl bău dintr-o răsuflare pînă la fund, apoi mai turnă unul, zicînd iarăşi parcă a scuză:

– Am mers cu moartea alături, dar m-au păzit rugăciunile mamei.

Buna adresase o rugă şi mai marelui ţării.

„Graţierea fiului vi se refuză” – scria pe un petec de hîrtie.

O păstra şi astăzi Bătrînul.

– Îmi aminteşte de dragostea mamei, mărturisi el în faţa mormîntului, unde nu mai zăcea nimeni, dar sîngele şi carnea n-au fost strămutate, pentru că de acum se prefăcuse în humă, din care creşteau primăvara floricele...

– Am ajuns şi bunel, măi băieţi... zise în loc de „la revedere” Bătrînul şi îşi continuă calea prin cimitir spre Păşuţa.

În noaptea cînd ea s-a dus pentru totdeauna, el n-a fost alături, îl furase somnul în odaia de peste perete.

– Nu pot să mi-o iert, îşi zise a cîta oară Bătrînul, iar lîngă mormînul soţiei şopti:

– Am obosit eu de-atîta luptă, Păşuţă...

Scaunul de lemn, meşterit de dînsul toamna, scîrţîi ca şi pomul pe vreme de ger. Bătrînul simţi o săgetare în inimă şi în aceeaşi clipă i se făcu fierbinte, de parcă cineva aprinse în pieptu-i un rug.

– Pentru ca să nu mă atingă îngheţul, încercă să glumească Bătrînul şi văzu în faţă caişii, mai bine zis floarea lor albă, asemănătoare cu fulgii...

În doi cu Păşuţa au tot aprins focuri la poalele pomilor pînă dimineaţa, luptînd pentru roadă. Iar cu autobuzul de 6^{00} el a plecat la solicitare şi ea a rămas în poartă cu fiicele, prorocindu-i întoarcere grabnică. La drept vorbind, n-o crezuse, dar îi dăduse speranţă şi el a învins. De altfel, nici n-a fost nevoie de luptă. L-au chemat să-i comunice, că dosarul lui e transmis la arhivă.

Vestea aceasta îi păruse măruntă, ba chiar şi absurdă pe Ţărmul cu Pace şi Fericire...

– S-au uscat toţi caişii, suspină în suflet Bătrînul, iar în voce îi spuse cu bucurie Păşuţei:

– Avem un nepot!

În ulcioruşul din torbă mai avea încă vin, dar ştia el, că n-o să servească decît o picătură Păşuţa.

– Iaca n-am cu cine un păhăruţ de vin să ciocnesc, repetă el o glumă din viaţa lor fericită şi bău direct din ulcior.

– De bucurie, să nu te superi, Păşuţă, şopti răguşit, zăvorîndu-şi încă o dată suspinul...

Fulgii o luară la goană prin cimitir, împiedicîndu-se de cruci şi de un bătrîn alb ca zăpada, care şedea pe scaunul din lemn de cais...

Însă omului nu-i păsa de ninsoare. Primise o veste...

– De data aceasta ţi s-a permis şi coletul, auzi ca prin somn, dar nu era visu-i, ci viaţa lui proprie.

Ajunsese de acum numai pielea şi osul, cînd a venit ca o salvare coletul de-acasă. Adulmecă bucata de slănină, presurată cu sare măşcată, dar nu făcu nici o muşcătură, hotărînd să se împartă cu deţinutul de-alături. Era un bărbat cam de o vîrstă cu taică-său, care nimerise în lagăr, pentru că refuzase să-şi deie calul întru necesitatea armatei. Desigur, i l-au luat şi aşa, dar pentru opunere şi lipsă de clarviziune politică...

Povestea cu calul îl asemăna pe omul acesta şi mai mult cu tatăl celui care primise coletul.

– Dacă nu mi-ai fi fecior, te-aş ucide, îi zise părintele văzîndu-şi grajdul pustiu.

Dusese caii fără ştirea lui în colhoz...

– Ia slănina şi fugi, îl îndrumă omul, pe care îl avea de tată alături. E unica şansă de a scăpa.

Se gîndise şi el la aceasta, căci puterile îi erau pe sfîrşite şi foamea cosea fără milă, dar ar fi o trădare...

– La mine nu te gîndi, că eu mi-am trăit viaţa, iar a ta de abia se începe, îi convinse omul cel bun.

A evadat chiar în dimineaţa zilei următoare, cînd lucrau la tăiat copaci seculari în taiga.

Fugea şi rodea din bucata de slănină, pe care i-a trimis-o maică-sa bună, dar nu avea capăt pădurea siberiană de iarnă...

Bătrînul simți mirosul fumului, care venea din hogeacuri, căci se zorea de ziuă şi oamenii aprindeau focul în sobe. El, însă, vedea în fața sa rugul de pe malul rîulețului siberian...

În ceaunel fierbea zeama de peşte.

– Eu n-am ucis pe nimeni, dar sînt fugar, i-a şoptit el fără nici o putere pescarului, care era cam de o vîrstă cu dînsul şi, pare-se, îl înțelese, căci îl hrăni pe săturate şi îl culcă în cortul său, el însuşi rămînînd să vegheze...

Hămăiau cîinii undeva pe aproape şi Bătrînul îi auzea ca prin somn, dar nu voia să deschidă ochii.

Cînd s-a trezit atunci pe malul rîulețului, a văzut numai colții. Îl trădase pescarul...

Bătrînul gemu, dar nu din cauza durerii pricinuite de cîini, îl chinuia gîndul că de vină e somnul, dacă nu ar fi adormit şi ar fi fugit mai departe...

Văzu în față Lumina.

– Iluminație completă! şopti cu uimire Bătrînul, amintindu-şi tot atunci că a lăsat becurile aprinse în casă.

Plus la aceasta trebuie să se grăbească la autobuzul de la orele 6^{00}, căci nu şi-a văzut încă nepotul.

– Mă duc eu, Păşuță, se dezvinovăți în fața moviliței albe Bătrînul, apoi îşi scutură haina plină de nea şi ridică de jos torba cu ulcioruşul deşert.

Însă vin în cinstea nepotului mai avea în polobocul de-acasă, iar fiicei se gîndi să-i ducă cîțiva struguri de poamă.

Spunea cineva că simbolizează lacrimi în vise, dar Bătrînul nu credea în aceasta. În amintirea lui o fetiță, care semăna foarte mult cu cea de pe prima pagină a Abecedarului vechi, privea încîntată la podul cu struguri...

– Pe unde rătăceşti, tată?! îi strigă ginerele, care stătea cu maşina la poartă.

Venise să-l ieie pe Bătrîn, amintindu-şi că pe timp cu ninsoare autobuzul de rută deseori doarme ca ursul în stație, iar Mama şi Copilul aşteaptă...

– Ne luăm startul îndată! răspunse Bătrînul şi se repezi după struguri şi vin.

– Şi mai am o veste, strigă ginerele în spatele lui.

Bătrînul dădu din mînă, adică – nu arde, dar ginerele nu-i dădu ascultare, adăugînd cu bucurie:

– Te-au reabilitat.

Bătrînul zvîcni cu tot corpul,de parcă ar fi fost lovit de un glonte , dar nu se opri şi nici nu se întoarse din drum. Vedea în față Copilul, care îl aştepta la răscruce, şi Femeia Frumoasă zîmbind sub caişi.

– Iluminație completă! rosti Bătrînul cu încîntare şi îşi făcu semnul crucii la icoana Sfintei Parascheva din colț.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Dascăl, Valeria
Antisomn / Valeria Dascăl; cop.: Ia. Oliinâk. – Ch.: Pontos, 2005 (Tipogr. "Reclama"). – 64 p.
ISBN 9975-926-98-3
500 ex.

821.135.1(478)-31

Format 75 x 90 1/32
Tiraj 500 ex.

Tiparul executat la Tipografia ***Reclama***
str. Alexandru cel Bun, 111
MD-2004, Chişinău

Comanda nr. 200

Editura ***Pontos***
Bd. Ştefan cel Mare şi Sfînt, 180
MD-2004, Chişinău
tel.: 29.58.04
www.pontos.mail333.com
pontos@mail333.com